

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre. . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:

= Megállapodás szerint.

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat

nem küldünk vissza

Gazdasági állapotaink.

Régi szokásunk, részben hibánk is, hogy minden intézményünket, minden mozdulatunkat külföldi mintákhoz alkalmazzuk. A »művelt nyugat« olyan ismert frázis már, hogy minden közgazdasági cikkben, minden újításban, minden új intézmény indokolásában feltétlenül fel kell hánytorgatni. Mert az bizonyítja, hogy az író világot járt férfi; a reformator hozzásimult a nyugati eszmékhez s hogy azon az uton haladunk előre, amely a civilizáció esücpontjaihoz vezet.

A művelt nyugatra hivatkozunk akkor is, amikor elmarodottságunkat emlegetjük. Összehasonlítgatjuk magunkat a franciákkal, amikor a társadalom szervezetségéről van szó; az angolokhoz mérkőzünk, mikor közintézményeinket akarjuk tökéletesíteni; a németek ipari fejlettsége forog a fejünkben, mikor szegényes iparunkról beszélünk s a hollandusokra terelődik a figyelmünk, mikor intenzív földműveléshez akarjuk szoktatni a magyar parasztot. És kimondjuk a szentenciát: el vagyunk maradva rettenetesen; egy helyben állunk; konzervatívok vagyunk.

Az összehasonlítás bizony sokszor a rovásunkra esik ki. De azért nem kell kétségbeesni. Mert a legtöbbször nincs

helyén az összehasonlítás sem. Ha külföldi példákra hivatkoznak s arra intenek bennünket, hogy igyekezzünk elérni oda, ahol az ugynevezett kultúr népek vannak, még ez helyén való. Hanem amikor a szemrehányás hangján halljuk a nyugat előrehaladását hánytorgatni, ebben már nem sok az igazság s hiányzik belőle az őszinteség. Nagyképű urak szokása csak és olyanforma ize van, mint amikor valaki egy szerény család asztalánál a milliomosok konyháját dicséri.

Maradjunk csak itthon az összehasonlításokban is. Hasonlítsuk össze a múltat a jelennel s megtaláljuk a vigasztalást és jövő fejlődésünk garanciát is.

Aki például a magyar mezőgazdaság mai állásáról helyes fogalmat akar alkotni, ne más országok viszonyaival, hanem saját multunkkal vesse azokat össze. Aki külföldi mintákat vesz szemügyre, az csak arra az eredményre juthat, hogy mezőgazdaságunk gyermekkorát éli s nem fogja méltányolni azt, hogy a kötelességeit híven teljesítő gyermek nem kevésbé érdemi meg az elismerést, mint a férfi tisztét végző férfi. Aki azonban hazánk multját ismeri és látja, hogy rövid idő alatt mennyit haladtunk, az az elismeréssel sem fukarkodik.

Okszerű mezőgazdaságról hazánkban még nem régen lehet szólni. Őseink szerették ugyan a birtokot, de nem azért, hogy azt okszerűen műveljék, hanem mert ez volt a hatalom alapja s a birtokkal együtt járt a jobbágy, aki urait szolgálta. A földnek, mint gazdasági tényezőnek nagyon kevés volt az értéke. Verbőczy István (1514) egy jobbágy telek értékét annyira teszi, mint egy csikótlán kancáét. Egy ökör, két tehén, vagy négy juh ért fel egy telekkel. A török világban pedig éppen-séggel nem volt értéke a földnek. Sőt még 1736-ban is az ereszi urodalom hat ezer hold jó földet 90 forintért adott haszonbérbe.

A föld csekély értékéből lehet következtetni a mezőgazdaság siralmas állapotára. És ez így volt másfél évszázaddal ezelőtt az egész országban.

A jobbágyosság felszabadítása siralmas állapotban találta egész gazdasági életünket. Az okszerű gszdálkodás ugyszólván ismeretlen volt. Zúrzavar, össze-visszaság jellemezte a gazdálkodást uri- és parasztbirtokon egyaránt.

Bizonyosan vannak még Zalavármegyében sokan, akik emlékeznek, hogyan gazdálkodtak a Göcsejben egy fél századdal ezelőtt. Ez volt — az ország néhány kivé-

Utolsó fellobbanás.

— Jöjjön Marjay, menjünk le a kertbe. Oly szép délután van, jó egészséges friss levegő, egy kis séta úgy elbeszélgetve, nem fog megártani.

— Kérem a nagyságos asszony óhaja mindig parancs előttem.

— Ugyan már ne legyen mindig oly kimért és barátságatlan. Hisz amint hallom, másutt nem ilyen maga. Hát miért ilyen éppen velem szemben?

Marjay, a fiatal jogász gyerek elpirult. Ötölt-hatolt, de egy okos választ csak sokára tudott adni.

— Nem tudom nagyságos asszonyom, miért tart barátságatlannak és kimértnek. Már állásomnál fogva is, melyet e házában betöltök, ha csak a legegyszerűbb udvariassággal rendelkezém is, kötelességem lenne tanítványom anyjával a legkiválóbb tisztelet . . . És én, erős a meggyőződése és hitem, ez ellen még nem vétettem. Ha igen, úgy akaratlanul és kérem kegyes elnézését és bocsánatát.

— Ez az látja! . . . Különben menjünk, majd odalenn jobban elbeszélgetünk . . .

Szóltanul mentek le a keribe. Amolyan házilag parkirozott kis családforma hely volt. Árnyas fák, hús bokrok közt a virágok ezernyi fajából képzett csoportok, melyek szinompájokkal és

bódító illatukkal egy kis tündérvilág képét varázsolták az ember elé.

Az egyik szegletben kis lugas forma mélyedés volt. Thuja és fenyőfők árnyában kényelmes kis pad. Körös-körül rózsák és szegfűk illatoztak. A levegő éltető illattal tele.

A mikor erre a helyre értek, Sándorfiné, a szép özvegy így szólalt meg:

— Ülünk le erre a padra. Ez a legszebb rész a kertben és én úgy szeretek itt üldögni . . . és ne nevéssen ki . . . ábrándozni.

— Hát miért nevésték én ezen?

— Ha nem is nevet, de gondolja, hogy na éppen ilyen öreg asszonynak való az ábrándozás. Hja . . .

— De ugyan, hogy mondhat ilyent nagyságos asszonyom? Ismerek fiatal leányokat, kik nem adnák sokért, ha oly víg kedéllyel, oly megnyerő modorral és oly üde friss arccal bírnának, mint nagyságos asszonyom. Hiszen senki sem hiszi el, ha mondják, hogy Imre a fia.

— Tudom, mért mondja ezeket. Ez a kötelességtisztelet a tanítványa anyjával szemben . . .

Marjay ránézett az asszonyra . . . hosszan, merően. És úgy találta, hogy ez az asszony igéző, kedves, mint egy fiatal leány, kinek szívében először ébred a szerelem világa. És minél tovább nézte, annál különösebb érzelmek kezdtek bensejében helyet foglalni. Gondolt ő már erre

sokszor . . . de hisz oly fiatal, gyerek még, ehhez a molett, szép és nálánál sokkal idősebb asszonyhoz képest.

— Nem az! Ha már rá terelődünk erre a tere, nem leszek sem kimért, sem barátságatlan. Hisz utóvégre . . . eh megmondom egész őszintén.

Az asszony szeme felvillant és ajkaira édes mosoly ült ki.

— Ugy-ugy csak egész őszintén. Legyen nyílt és férfias ne csak a fiammal, hanem velem szemben is. Ez illik magához.

— Nézze nagyságos asszonyom. Ez a dolog kényes oldala. Látszólag fiatalok vagyunk, de olvatottságunk és tapasztalásunk révén hozzá tudunk szólni önállóan sok dologhoz. De valami keverék érzélem, mely szemérem és önérzetből van összetéve, meggátol benne. Amit esetleg pár év múlva, mint mindennapi eseményt tárgyalnánk, arra most csak epedő vággyal merünk gondolni . . . Ért engem asszonyom? . . .

— Egészen! De miért beszél általánosságban? Maga nézeteivel és természetével kiemelkedik ugyanis az átlag emberek közül . . . ez már maga szabaddá tehetné mindent meghányai-vetni . . . de ha az, az említett keverék érzélem nem engedi . . . úgy mire való az engedély . . . nyílt felszólításom.

— Élmi fogok vele — és közelebb húzódt

teles vidékétől eltekintve — az általános nivó. A kisbirtokos nem tudott gazdálkodni, a nagybirtokos pedig nem is akart.

A legkezdetlegesebb állapotokból emelkedtünk tehát ki aránylag oly rövid idő alatt, hogy nincs mit szégyenlennünk, ha a külföld mögött még mindig el vagyunk maradva. Évtizedek alatt két évszázad mulasztását hoztuk helyre.

Az átmenet tömérdek tenni valóra bukkant. Az újabb kor viszonyai még az előrehaladottabb nemzetek gazdasági életét is összekuszálták, tehát annál nehezebb volt nekünk legyőzni a kettős nehézségeket.

A gazdasági élet súlypontja áthelyezkedett s az áthelyezkedés rombolt, de alkotott is. Családok és nagybirtokok züllöttek szét, de új erőforrások is nyilottak s ma már kezd kibontakozni a magyar mezőgazdaság modern iránya, amely utol fogja érni a nyugat viszonyait.

Erőt kell méríteni abból, hogy mennyit haladtunk s nem kell kétségbeesni afelett, hogy mennyira hátramaradtunk.

Aktualitások.

(Kavarodás, válság, megoldás.) A politika nagyot kavardott a múlt héten. A kiegyezés a kulisszák mögött válságot szított, a horvátok jobban komiszkodtak mint valaha és felbukkant az elnökválság.

A függetlenségi párt dissidensei egyre szaporodtak. Polonyi Géza és Lengyel Zoltán találkoztak abban, hogy mindketten künn vannak. Polonyi kitessekelte Lengyelt és kivezette Hoitsy Pált. Azután következtek a többiek, akik rossznak tartják a kiegyezést és félnek a felemelt quotától. Gaál Gaszton, a somogyvármegyei temperamentumos és okos fejű képviselő a mandátumáról mondott le, mert nem tudta megnyugtanni a lelkiismeretét. A választótól akarja megkérdezni: megszavazza-e a németnek a 2% többletet, mert maga nem merete eldönteni a fogas kérdést.

A dissidensekben azonban senki sem találja meg sem a számbeli, sem a szellemi erőt, mely az új ellenzéknek súlyt adna; csak azt lát-

az asszonyhoz. Arcán lázas pír égett, a mint szeméi az asszony tüzes, biztató tekintetével találkoztak. — Igen! Hogy visszatérjek az ábrándozáshoz. . . . Miért ne ábrándozhatna asszonyom? Hisz tudjuk, hogy az ábrándozás az élet megrontója. Hogy ábrándozhatna oly lény, ki már nélkülözi az életet? Persze, hogy az élet is csak olyan relativ fogalom. Mondhattam volna azt is: aki nélkülözi a fiatalságot. Ez a fiatalok családja délibábjá.

— De hisz én már öreg vagyok.

— Ugyan! . . . Minden áron hizelgő bókorkat akar kicsalni? Engedjen meg, de ehhez nem értek. Ha öreg is, öreg éveire nézve, de egész fiatal szellemre, mozdulatra, megjelenésre . . . és ezekben annyira fiatal, hogy szinte bájos szépség.

— Na na csak ne hizelegjen!

— Nem hizelgek. Sőt egyet el is felejtettem. Fiatal annyira, hogy lehetne most is úgy tisztelni és becsülni, hogy azok az érzelmek fokozódva egy üdítő érzelmé nőjék ki magukat, mely ebben a boldogító szóban nyer kifejezést: szerelem.

Elhallgatott. Az asszony málázva nézett maga elé. Győzelemittas mámor és szende féltékenység váltakozva játszott az arcán. Örült, hogy ezt a nyilatkozatot kicsikarhatta és félt, hogy a felszított tüzet tovább élessze.

juk, hogy az ellenzéki erő összeforrásából, Kossuth Lajos nagy szellemétől akarja erejét méríteni.

Hiszen a függetlenségi pártnak, mint minden többségnek, szintén kell ellenzékének lenni. Mert a mi helyzetünk Ausztriával és a dinasztival szemben tényleg olyan, hogy ha önmagától nem alakulna ki egy egységes és erős ellenzéki párt, a többségnek a saját és nemzeti fenmaradásunk érdekében önmagának kellene az ellenzékét megteremtene.

De mindaddig, amíg a szövetség ellenzéki pártok által vállalt feladatok tető alatt nincsenek; mindaddig, amíg a tervszerűen ellenünk uszított nemzetiségi féktelenkedések egyszer és mindenkorra lehetetlenné nem tettek: a szövetség pártokkal szemben ellenzékét alkotni nem volna szabad.

Akik most a függetlenségi pártból kiléptek, igen jól tudják, hogy a dinasztia bizonyos kérdésekben nem hajlandó a többségi elméletet magára nézve kötelezőnek elismerni s ha holnap Lengyel Zoltán politikája többséget kapna, egyes kérdésekben csak ott lennének, ahol ma vagyunk s ha a Wekerle kormány megy, jönnek új emberek, de azokban a bizonyos kérdésekben változások egyelőre az új emberekkel sem jönnek.

Ezeket a kérdéseket nem a parlamenti többségben megnyilatkozó nemzeti akarat, nem a paragrafusok fogják egyszer eldönteni, hanem az erőviszonyok más alakulása; mert bármely pártban legyen is valaki ebben az országban, mindenki azok felé a célok felé tör, amelyekért a függetlenségi párt, mint kisebbség küzdött. De ma még az erőviszonyok nem nekünk kedveznek s ezért fontos, hogy erőnket gyarapítsuk, ne pedig óvtalan viszálykodással önmagunkat emésszük.

A lehetetlen törekvések felfüggesztése még nem meghátrálás, annál kevésbé elvtagadás.

Leverő és elszomorító látvány ezért a meghasonlást, a bomlást látni, amely a függetlenségi pártban dúl. A nemzet igazságaiért egyformán hevülő férfiak egymásra törnek, miközben a horvátok oszofosan ostromolják a visoki sabore türelmét.

Súlyos dilemmába került a ház. Perczel eljárását nem lehet azzal igazolni, hogy a horvátokat erőszakkal letörjék. Ha a házszabályok megsértése hazaárulás volt akkor, ehez a fegyverhez alkotmányos érzésű politikus nem nyulhat most sem. Justh Gyula pedig alkotmányosan tud gondolkodni még a horvát garázdálkodással szemben is. A házszabályok korlátai között engedte a horvátokat beszélni, ad libitum. Návay és Rakovszky azonban úgy magyarázták a házszabályokat, hogy házszabályvitát nem lehet horvátul csinálni. És leültették egymásután a horvát szónokokat. Ki husz, ki harminc másodpercig beszélt. A honatyák éltették Rakovszkyt és Návayt,

Egyszerre mindketten meglepetve rezzentek fel. A kis Imre termett ott előtük.

— Marjay úr kérem a latin fordítást legyen szíves megcsinálni, mert én magam nem tudom.

Vacsora után Marjay betért egy kávéházba. Egy sarokba vonult félre és úgy hallgatta a cigányokat. Majd szivarra gyújtott és bodorfüstfelhőket eregetve nézte azok szeszélyes gomolygását. És az a gomolygó felhő néha olyan különös gondolatokat tud az emberben felkelteni.

Egy asszony alakját látta maga előtt. Fiatal, szép özvegy, művelt, kedves modoru nő, tulajdonában a vonzó és helyes modernségnek. Ő ennek az asszonynak ma délután megmondta, hogy lehet még mindig szeretni. Ezután már csak egy lépés, hogy azt is megmondja, miszerint szereti is.

De hát hogyan?! Van ennek valami nemes tartalma, lehet-e ennek a keletkező viszonyoknak valami célja? Mikor lesz még ő aban a helyzetben, hogy nősülésre gondoljon! Nősülésre? . . . Hiszen akkor sem venné el ezt az asszonyt! Akkor meg kiméletlenség tőle ezt a viszonyt kieroszakolni. De hisz nem ő kezdte. Ugy meg . . . Eh bánja is ő, akármilyen lesz. Érti, tudja, hogy az érett, kifejtett szép nő belopta magát egészen

Justh pedig zokon vette a szólásszabadság sérelmét, mert ha azt meg lehet sérteni a horvátokkal szemben, elkövetkezhetik az idő, amikor a nemzeti irányt török le hasonló módon.

És megszületett az elnökválság. Justh menni akart; a kormány nem akarta engedni; a függetlenségi párt hallani sem akart a házszabályrevizióról, a néppárt lapja pedig nyíltan kijelentette, hogy a házszabályreviziót nem idegenkedik.

Ugy látszott, hogy a koalíció szíjjelrobbanik. Pénteken Zalaegerszegen hire terjedt, hogy a kormány beadta a lemondását. Sőt már a miniszterelnök utódját is emlegették. Természetesen Rakovszky volt a jelölt. Sok embernek megnyult, soknak kiderült az arca. Később béke hírek érkeztek s szinte megkönnyebbülten sóhajtottunk fel: hála Isten még nem tört ki egészen a válság.

Mert hogy megjön, az bizonyos.

* * *

(A restauráló vármegye.) Minél jobban közeledik a restauráció napja, annál nagyobb a csend a központban. Ittben tudja, vagy tudni véli mindenki, hogy az intéző körökben már elvégezett, mi fog történni december 16-án.

A járásokban azonban sűrűnek forognak a levelek, amelyek új jelöltekről beszélnek. Nem akarja mindenki respektálni a jelölő értekezlet határozatait. A korteskedés vigan folyik, sőt — ha igaz — még a jelölők között is lesz, aki másként fog szavazni, mint ahogy kandidált.

Bizony nem esdálkoznak a kavardás felett. Így volt az szokásban nálunk mindig. Mert sohasem volt egy olyan kompakt vármegyei többség, amely irányítani tudott volna. A közönség nagy része nem sokat törődik a vármegye dolgaival, másik része pedig mindig ott szeret lenni, ahol a többség van.

Minden választás surlódásokkal jár. A restauráció sem kivétel. Megtermi az is a magagyümölcseit: személyes ellentéteket, haragot, féltékenységet.

Most sem lesz különben. Az előjelek már mutatkoznak. Röpülő irások, gyanúsítások, leszólások járnak bőven. A szó szoros értelmében puskaporos a levegő. A lovagiasság szabályai előtérbe lépnek.

Nehéz sor a restauráció, különösen annak, akinek a bőrre megy. Mert ami az egyiknek csak sport, az a másiknak kegyér; ami egynek csak időtöltés, a másiknak életcél. A választás bizony sokszor úgy néz ki, mint mikor a nagy urak lóháton rókát kergetnek végig az ugaron s a szántó vetőnek, aki verejtékével igyekszik megtermékenyíteni a rögöt, az arcába csap a lovagvessző: állj fére az utból rongyos, most én mulatok.

lelki világába és ő vonzódik, ragaszkodik hozzá . . . De mintha nagyon is gyors lenne és hirtelen ez az átmenet? . . . Meglátja! Az biztos, hogy szép és boldog napoknak fog elébe nézni.

A kassza mellett egy asztalnál két fiatal ember mulatott. A cigányok rögtön észrevették, hogy ezek zörögni fognak, tehát lassanként odasompolyogtak. Nem is kellett sokáig kéretni magukat, mert rögtön megeredt a nóta, szólt a zene és durrogtak a pezsgős üvegek.

Zajoson, de mégis szépen mulattak.

Az egyik elkezd nótázni. Csengő, érces hangja szinte betölti a termet, amint énekl:

. . . Azért asszony, hogy megvaljon,
Azért jöttem a világra,
Hogy bolonduljak utána.

Marjay figyelmesen vizsgálta az alakot. Ugy nézte ki belőle, hogy kesorvében . . . szívében reménytelen szerelemmel mulat.

Másnap megint lementek a kertbe és ugyanazon helyen ültek le.

Sándorfiné csinos és szép volt. Látszott, hogy a győzelmet okvetlen ki akarja vívni. Marjay biztos fölényrel, de azért tettetett nyugalommal ült le a szép asszony oldala mellé. Egyideig nézte annak olvadó tekintetét, szemének perzselő fényét és egész nyugodtan elkezdett deklamálni.

A választások esélyei és torzalkodásai miatt elkeseredni azonban nem érdemes. A választás mindig embereket evett. Sokszor érdemeseket elgázolt, érdemtelenekeket felemelt. De a köz jogát mindig diadalra juttatta. Akinek az ambíciója, kenyere áldozatul esik, ne panaszkodjék, mert a közszabadság vette azt el tőle. Ezt pedig egy, tíz, száz emberért érinteni nem lehet.

A restauráció is a nemzetnek egyik szabadság joga. A választóknak mindig igazságuk van, mert a többség igazságával szemben nem lehet disputálni. Legfeljebb annak van nagyobb igazsága, aki nyugodtan tudja fogadni az esélyeket, az önértékét magának tartja s amikor kiesniyes érdekek megcsúfolják a nagy eszméket; amikor egy csepp vízben vihar keletkezik s a parányok dulakodnak egy szemernyi uralomért, eljut addig az igazságig, hogy az élet utóljára is: vanitatum vanitas.

Ahoz azonban, hogy valaki filozófus álláspontra helyezkedjék, feltétlenül szükséges, hogy legalább a megélhetése biztosítva legyen. S a restauráció azért tesz sok embert idegessé, mert kenyérkérdés körül folyik a harc. A nobile officium korában persze másképp volt. Akkor még a közbizalom volt a legnagyobb jutalom, ma fizetési fokozatokban fejeződik ki az érdem.

* * *

(A hus.) Aktuális téma ez manapság gazdáknak és fogyasztóknak egyaránt. De legaktuálisabb a közvetítőknél és a mészárosoknál.

A gazda keeservesen tapasztalja, hogy a szarvasmarha ára a múlt évihez képest nagyot csökkent. A takarmányhiány miatt felszökött a kínálat s a vásárokon majdnem kénszerárakon kénytelen — különösen a megszorult paraszt ember — állatjaitól megválni.

A fogyasztó pedig nem tapasztalja, hogy a húsárak lényegesen csökkentek volna. Legalább a nagyobb városokban nem.

A közvetítőnek, az exportőrnek s a mészárosoknak már kellemesebb tapasztalataik lehetnek. Mert nem lehet az másként, mint hogy egyrészt a termelőtől, másrészt a fogyasztótól elvont garasok és koronák ezrekké duzzadnak a zsebekben.

Amikor a városi lakosság a drágaság miatt panaszkodik, a gazdáknak szinte zokon esik a panaszkodás. Mert azt hiszik, hogy a drágaságot csak az ő terményeik olcsóbbá tételével lehet ellensúlyozni.

Pedig nem ott van a hiba, hogy a gazdák drágán adják a terményeiket, hanem hogy a fogyasztó teljesen védelem nélkül áll a spekulációval szemben.

A szabad verseny nemcsak arra jó, hogy az árakat méltányosan nivellálja, hanem arra is alkalmas, hogy nagy tömegeket apró érdekesportoknak szolgáltatson ki. Ahol igazán van verseny, ott a nagyközönség hasznát is veszi a

szabadságnak; ahol azonban egyes érdekesportok jól megértik egymást, ott szabad a vásár és folyhat a jogosulatlan haszon bezsébelése.

Alsólendván a mészárosok komolyan versenyeztek. Egyik leszállította a hús árát négy krajcárral, a másik sietett hirtelen olcsóbban adni, míg 96 fillérig érték. Itt azután megállapodtak, mert érezték, hogy a polgári haszon kockáztatása nélkül tovább nem mehetnek. A tisztességes haszonnak azonban még ezen ár mellett is meg kell maradnia, mert azt már ezer mészárosnak sem hiszi el senki, hogy veszteségre mérik a húst.

Mi az oka tehát annak, hogy Zalaegerszegen még mindig a magas húsárak uralkodnak? Talán itt drágább a marha, mint Alsólendván, Tapolczán, Sümegen?

Nem bizony kérem. A hivatalos statisztika azt állítja — és lehet valami igazsága — hogy az ország jelentékenyebb állatpiacai között Zalaegerszegen legolcsóbb a vágómarha, különösen akkor, amikor innét Ausztriába tilos a kivitel. Ami elég gyakori eset.

A dolog magyarázata az, hogy nálunk nincs egészséges verseny, ellenben a jelenségek úgy mutatják, hogy csodálatos nagy egyetértéssel adóztatják meg a közönséget nemcsak a városházán, hanem a mészárszékekben és hentesboltokban is.

Nem abszurd jelenség-e az, hogy Budapestről olcsóbban lehet ma szalonnát hoztatni, mint Zalaegerszegen beszerezni. Nem furcsa-e, amikor a nagyvárosi emberek díszkedve emlegetik, hogy olcsóbban és jobban élenek, mint azok, akik a termelők közvetlen közelében vannak?

Tehát, tisztelt közönség, ezen az állapoton segíteni kell. Mert ha türelmesen engedjük magunkat adóztatni, jövőre még rosszabb lesz a sorsunk. A húst és a fát már alig tudjuk megfizetni; azután majd következik a szénauzóra, a kenyér, a tojás, a baromfi és mindenféle elsőrendű szükséglet árának mesterséges felszólása. A termelő és a fogyasztó között pedig egy sor közvetítő mosolyogva fogja nézni, miként vergődik minden ember az élet nehézségei között s hogyan hordja az obuluszokat a kartellek és apró-csapró alkalmi egyesülések zsákjaiba.

Hol vannak a hatóságok, amelyeknek kötelessége a közönség érdekeit védeni? Miért hallgatnak az előkelő mosok, a társadalom oszlopai?

Mert mindenki attól fél, hogy — igazat szólván — betörök a feje s hogy holmi kis érdekszálakat talál széttepegetni, amelyek révén eddig előnyöket és népszerűséget élvezett.

Azzal, hogy Zalaegerszeg a drágaság, lakás-mizériák, társadalmi félszeregek stb. miatt hovatovább olyan ördögzigetté válik, amelyen csak az marad meg, akinek éppen muszáj, nem sokan és nem sokat törődnek.

Jaj neked, te jobb sorsra érdemes város.

* * *

— Asszonyom! Amiket most hallani fog tőlem, a szív lázás és szagotott munkájának tulajdonítsa . . .

— Csak beszéljen! Maga oly szépen tud és én oly szívesen hallgatom . . .

A józan ész mintha megdöbbenett volna Marjayt. Hisz ez az asszony maga akarja ezt? És én? . . . Hát bánom is én, legyen meg az akaratja!

— Tudja az én szívem olyan anyagból van gyurva, hogy némely pillanatban lehetetlen, hogy hevesebben ne dobogjon. Ilyen pillanat ez is. Felfedeztem és becsülöm a női nem egyik rám nézve kiváló tagját, mert annak lelkében egy individuális lélekvilágot fedeztem fel. Szerencsés és boldog vagyok. Képzelmemet egy eszmény, egy ideál tölti be, az ön fenséges képe, akinek segítségével megalkottam a szerelem tiszta fogalmát . . . És ön ezt szívesen veszi . . . Hisz akkor . . .

Az asszony legyőzve minden hű büszkeséget, mint egy folyondár simult a fiatal jogászhoz. És az érezte annak forró lehelletét, keblének lázás pihegését, hajának kéjes illatát és érezte, hogy ezt az asszonyt mindjárt karjai közé zárja és csókjaival halmozza el.

— Mamám! Anyuskám! Hol vagy? Megjöt-

tem! — hangzott hirtelen egy üde tiszta és csengő hang.

Az asszony megrezzent. Félősen huzódott el Marjaytól és csak ennyit mondott:

— Ez leányom hangja! . . . De hogy kerül ő most elő?

— Itt vagy?! Mamuskám? — termelt hirtelen egy kedves szépség Sándorfiné nyakába és össze-vissza esőkolta. Ugy-e megleptelek? Nem adom sokért, hogy sikerült.

— Hát hogy lehetsz te most itt? Csak nem csaptak ki?

— Ugyan már. A vizsgák meg voltak hamar és összebeszéltem Gizikével, hogy velük fogok haza jönni és így téged megleplek. Nagyszerű, sikerült! és apró kacsoival édesen tapsolt hozzá.

— De Ilus ne légy mindig olyan gyerek. Lásd mit szól hozzá majd Marjay ur.

A lány ijedten komolyodott el egyszerre, a mint látta, hogy tanu előtt pajzánkodott.

— Csak semmi zavar Ilus nagysám, szolt Marjay meghajtva zavart. Ily kedves tüneményt csak örömmel és boldogan nézhet akárki.

— Igen, de hallottam Imrétől, hogy a tanító úr milyen szigorú és komoly ember. Mit fog most mondani, hogy ilyen csitri gyereklánytem-pókat lát tőlem.

(Didergő gyermekek.) Voltaképpen régi dolgot eleveníték fel, amelyet a hideg idő tett aktuálissá.

Már a mult szigorú télen is szóvá tettük, hogy valóságos kegyetlenség a messzebb lakó gyermekeket reggel nyolc órakor iskolába kényszeríteni.

Aki nem sajnálja a fáradságot, álljon ki reggel nyolc óra előtt a hegyről a városba vezető utakra s nézze meg azt a didergő csapatot, amely hiányos ruházatban, kékre fázott ajkakkal, dermedt lábakkal siet az iskola felé.

A vászontarisznyában van egy darab kenyér. Az lesz az ebéd. Mert a messzebb lakó gyermek nem mehet haza ebédre. Reggel adtak neki ott-hon a szülők egy kupa pálinkát. Ez lesz a gyormolegítő estig, amikor sötétben hazabandukolhat a gyerek.

Zalavármegyében még sok iskolátlan község van. A gyermekek a szomszéd faluba járnak. Szakszor 4—5 kilométert kell gyalogolniuk.

Amilyen kedves, vidám kép nyáron a zöld mezők, virágos rétek között, lombos fák alatt járó gyermek sereg; olyan szomorú, leverő látvány az, amikor térdig érő sárban, fagyban, hóban törtetnek ezek sz apró vándorok az iskola felé.

Legalább annyit tennének meg értük, hogy későbbben kezdenék az oktatást s ne erőszentek őket szürkületben s alkonyatban utnak.

Másutt is kezdik már emlegetni, hogy az apró gyermeknek télviz idején kilenc órakor kellene kezdeni a tanulást. De nálunk olyan rettenetes módon konzervatívok az intéző körök, hogy ezt a kis újítást is évtizedek alatt lehet csak kiostromolni az akták közül.

* * *

(Csak a fejét . . .) A mult héten esküdtszéki tárgyalatok voltak a zalaegerszegi törvényszéknél s ismét szóba került a bor, a bicska, a karó.

Mert a vádlottak legtöbbször abban bűnösök, hogy borközi állapotban felágaskodik bennük a virtus s minden szíre szóra előkerül a bicska, amelyet lelkiismeret furdalás nélkül mártanak ellenfeleik testébe; vagy kézbe akad a karó, amely fejbeverésre alkalmas szerszám.

A bor rendszeren szerepet játszik a falusi tragédiákban. Minél jobb a szüret, annál több a verekedés; minél jobb borvidékén fekszik a falu, annál szilajabb a virtus.

Tapolca vidéke különösen ki szokott tenni magáért. Hegymagas és Monostorapáti igen jó szállítói az esküdtszékeknek. De a többi szomszédos község se igen enged nekik a hirnévben.

Az esküdtszék pedig sokszor nagyon irgalmas a hősök iránt, akik egy két esztendőnek oda se igen néznek, mert az önérték csodálatos módon pusztul a népből.

Nagy átok a bor annak, aki nem tud vele mértékletesen élni. Már pedig a magyar paraszt

— Legyen egész nyugodt szép Ilonka!

— Hát honnan tudja ezt a zárdai nevetem?

— Tudja én mindent tudok! Tehát legyen egész nyugodt, hogy az ily vig és kedves modort szívesen nézi, sőt még el is türi az ember.

— Na magának soká fog kelleni a türelmet megkezdeni.

— Nem baj! Elvárok . . . és boldogan fogok tűnni.

— Hiszen úgy látom, hogy mi jóbarátok leszünk.

— Hacsak a sors meg nem gátolja.

— Na hisz annak meg én állok elébe.

— Ilus nagysám! Hisz kegyed egy jószágos angyal.

— Aki csak jó emberekre vigyáz.

— Nahát ígérem, hogy mindig jó leszek.

— Én meg, hogy vigyázni fogok magára.

Kezet rá!

És hosszan, bizalmasan kezet fogtak egymással. Sándorfiné, a ki észrevétlenül eltávozott, a fordulónál vissza nézett. Meglátva ezt a kedves jelenetet, felsóhajtott. Szemeiből könnyek szivárogtak elő . . . és azok eloltották szívének utolsó fellobbanását.

Hantke Emil.

nem tud. A bort a részegség kedvéért issza. Egyenesen azzal a céllal kezdi a mulatozásait, hogy berugjon. És mohón, mértéketlenül iszik, hogy a célját mihamarabb elérje. Akkor azután tulteng az önért, amely józan korában hiányzik s a mulatságból vér serkenik ki.

Bizony bizony nagyon vadak még a mi erkölcesink és népünk nagyon alatt jár az igazi kultúra lépcsőin.

A jó balatonmelléki borok véres áldozatai még sokáig fogják hirdetni, hogy a nép erkölcesinek megszélesítésére kell első sorban törekednünk.

* * *

(Megfordított toronyóra.) Kisvárosokban a toronyóra nagy szerepet játszik. Ahoz igazodik minden: hivatal, iskola, ebéd, vacsora. Csak a vasut különökdik. Annak nem imponál a torony, hanem közép-európai idővel okoskodik.

A zalaegerszegi jó öreg toronyóra néhány évvel ezelőtt elkezdett bolondozni. Egy kicsit megrokkant. Régióta mutogatja már az időt s a folytonos ketyegéstől kivástak a fogai. A mutatók inkább a szélnak engedelmesskedtek, mint a rozzant szerkezetnek s gyakran megtréfálták az embert.

Toronyóra nélkül pedig nem élhetünk, tehát azt meg kell reperálni. Kost was kost.

Tehát megreperáltattuk. Most jól jár, az igaz. A mutatók azonban mintha megfordultak volna. Eddig minden toronyóra után igazodó ember úgy tudta, hogy a kismutató mutatja az egész órát, a nagy a percekét. Minden fajta órának ez a szokása. A zalaegerszegi toronyóra azonban fordítva jár. A kismutató sétál körül a cifferblatton minden órában, míg a nagymutató csak kétszer sétálja körül naponként. Hát most már egy kicsit vigyázni kell, hogy eligazodjék az ember a mutatók állásán.

Lehet, hogy így van jól, ahogy van, de szokatlan. Azonban ez se szégyen, csak meg kell szokni.

* * *

(Kisdarabontok és nagydarabontok.) A darabontok között tulajdonképpen csak annyiban lehetne megkülönböztetést tenni, hogy az egyik kisebb titulust és elismerést kapott, mint a másik. De azért csak darabont volt mindegyik.

A következőkben azonban mégis nagy a különbség.

Fent, a nagy darabontok légkörében, alig érzik meg a nemzet ellen elkövetett óriás bűnök átkát. A kegyelmesek maradtak kegyelmesek s nagy nyugdíjakkal vonultak felre a porondról. Sőt egyik másik még nagyobb ur is lett.

A kicsinyek, a bérszolgák és a megtántorodottak pedig holtig viselik a bélyeget.

Lám Fabritius ezredes, aki szétverte az országgyűlést, szép karriér elé néz. Pozsonyba vitték tábornoki helyre. Ezt a nagy urat már nem tudja elérni a nemzet haragja, mert a kétféle sas védő szárnyai alá bujlik, amely — mint a vén kotló — örködik a fiókái felett.

Esküdtszék.

A zalaegerszegi kir. törvényszéknél a múlt héten tartott esküdtszéki ülészek alatt öt bűnügy került a bíróság elé.

Első nap.

Október 13-án történt, hogy ifj. Vinczellér József salföldi 21 éves napszámos legény Szőke Gábor ábrahám szőlőjében borozott idősb Vinczellér József és Piros József társaságában. Délután 6 óráig volt együtt a társaság. Ekkor eltávoztak, hogy hazamenjenek.

Simon János pincéjében szintén vendégek voltak. Amikor a hazafelé tartó emberek Simon

hajléka előtt elmentek, bekiabáltak az ablakon. Az egyik vendég, Hantó József, visszakiáltott, hogy a Piros bejöhet, de Vinczellérnek ottkinn tágasabb. Piros be is ment. Azután kijött a házigazda s behívta ifj. Vinczellér Józsefet is.

Borozás közben Hantó szemrehányást tett Vinczellérnek, hogy két év előtt miért avatkozott bele egy verekedésbe. Ebből per kerekedett, de a többiek lecsendesítették őket s békésen ittak tovább.

Este 7 óra tájban Vinczellér és Piros szó nélkül eltávoztak s rövid idő múlva a többiek is hazafelé készülődtek. Amint Hantó gyanutlanul kilépett az ajtón, Vinczellér előugrott a fal mellől s úgy vágta fejbe Hantót egy szőlőkaróval, hogy azonnal összeesett. A leüttöt ember nyomban felugrott s beszaladt a pincébe, amelynek ajtaját Csik János hirtelen bezárta. Csak félóra múlva mentek el a vendégek Simon pincéjéből. Hantó el akarván kerülni a Vinczellérral való találkozást, elvált társaitól s a kisőrsi ura tért. Az uton azonban összeesett s a hegy alatt másnap reggel halva találták.

A boncolás megállapította, hogy a halált az ütés folytán keletkezett agyvérömlés okozta.

Az ügyész halált okozó súlyos testisértés bűntette miatt emelt vádat.

Esküdtek: Zsuppán József, Somogyi József, Simonffy György, Sélley András, Lukács György, Tóth Lajos, Skublics Károly, Pánczél Gusztáv, Czéder Gyula, Thassy Imre, Linter Gyula és Schütz Sándor rendes, — Tamás József, Vörös András pótesküdték.

Tanács: dr Degré Miklós elnök, Skóday Aurél és Sperlách Géza szavazó bírák; jegyző: Pülöp Jenő. Közvádó: dr Részler Kornél, védő dr László Pál.

Az esküdtek a vádlottat bűnösnek mondták ki s a törvényszék három évi börtönre ítélte.

Második nap.

1906 év őszén a esendőrök elkobozták az engedély nélkül tartott fegyvereket. Károlyi István tördemeci lakos duplapuskáját is elvitték. Károlyiban az a gyanu érlelődött meg, hogy haragosa, Németh János jelentette fel s ezért hirdette a faluban, hogy mihelyt új puskát szerez, Némethet lelővi, akár egy kutyát. Németh visszaient, hogy majd először ő küld egy-két golyót Károlyi után. A két ember ilyen barátságos módon izengetett egymásnak, míg végre találkoztak.

Szeptember 8-án a koresmában jöttek össze s azonnal megkezdődött a harc. Németh János fejbe verte egy bottal Károlyit, ez pedig előrántotta revolverét s három lövést tett ellenfelére. Az egyik golyó Németh lábába furódott.

Németh Jánosnak van egy Antal nevű 25 éves kovácslegény öccse, aki meg akarta boszulni bátyja vereségét. A koresmai jelenet után két napra — szeptember 10-én — a két Németh testvér szénát hordott haza. Amint Károlyi háza előtt elmentek, Antal leszállt a szekérről s a kapuban állva, odahívta Károlyit azzal, hogy békülni akar. Károlyi odament s az alázatosan bocsánatot kérő legénnyel barátságosan kezelt fogott. Amikor elbucszultak s Károlyi elfordult, Németh Antal pisztolyt kapott elő s Károlyira lőtt, azután elfutott. A golyó Károlyi testét csak surolta, bajt nem okozott.

Az ügyész szándékos emberölés büntetének kísérlete miatt emelt vádat.

Németh Antal hülye kinézésű legény. Viselkedése félszeg, a hangja asszonyos. — A bizonyítás során beigazolódott, hogy otthon folytonosan heccelték Károlyi ellen s a védelemnek sikerült valószínűvé tenni azt, hogy Németh Antal az előző napon szében felejtett pisztolyból csak azért lőtt Károlyira, mert amint az elfordult,

megijedt s azt hitte, hogy az akarja őt megátámadni. Az esküdtek Némethet nem találták bűnösnek s a törvényszék a vádlottat felmentette.

A főtárgyalást Dr Degré Miklós törvényszéki elnök vezette; szavazó bírák voltak: Skóday Aurél és Sperlách Géza, jegyző Dr Tenzlinger József. — A vádhatóságot Dr Részler Kornél kir. alügyész képviselte; a védői tisztet Dr Berger Béla ügyvéd látta el.

Esküdtek: Tiborez István, Sélley András, Tóth Lajos, Steiner Simon, Víz Géza, Tamás József, Dr Szigethy Elemér, Schütz Sándor, Tőkési Ernő, Simonffy György, Márkus Ignác, Skublics Károly rendes, Dr Marik Pál és Pánczél Gusztáv pótesküdték.

Harmadik nap.

Czimondor Sándor és Major Kolbek Imre monostorapáti legények együtt dolgoztak a hegyen október 16. és 17-én. Munka közben évődtek egymással. Mindegyik különb legény akart lenni, mint a másik. Czimondor azt mondta, hogy hamarabb kapna szép feleséget, mint Kolbek.

A többi munkások nevettek s maguk a legények is csak tréfára vették a dolgot.

Munka után jól fölittak s dalolva mentek hazafelé. Kolbek az uton egyszerre megrohanta Czimondort, a földre teperte s a kapával jól ráhuzogtatott.

— Hát milyen ember is vagyok én? — kiabált Kolbek Imre s ütötte Czimondort agyba-főbe.

Czimondor kiszabadította magát s előre sietett, Kolbek Imre azonban utána futott s a falu végén elérte. Itt azután a két legény addig ütötte egymást, amíg Czimondor atyja szét nem választotta őket.

Az apa hazataszkolta fiát s hazament a másik legény is.

Egy óra múlva Major Kolbek Imre bangos dalolással ment el Czimondorék háza előtt. Az öreg Czimondor kiment az utcára, hogy a legényt hazatérésre bírja. Ez hajlott volna is a szép szóra, de eközben az ifju Czimondor kiosont az atyja háta mögött az utcára s egy fejszével úgy csapta fejbe Major Kolbek Imrét, hogy az menten összeesett. Fekvő helyzetében azután kapott még néhány ütést, amelyek következtében a helyszínen meghalt.

Czimondor Sándort a kir. ügyész szándékos emberöléssel vádolta.

A tárgyalást dr Degré Miklós elnök vezette; bírák: Skóday Aurél és Sperlách Géza; jegyző: dr Ludányi Béla. — A vádhatóságot dr Szász Gerő kir. ügyész képviselte; védő: dr Keresztury József ügyvéd.

Esküdtek: Skublics Károly, Czéder Gyula, Luiser Gyula, Thassy Imre, Tiborez István, Vörös András, Ujlaky Béla, Pető Lajos, Zsuppán József, Somogyi József, Tóth Lajos, Tamás József rendes, — Schütz Sándor és Steiner Sándor pótesküdték.

Az esküdtek a vádlottat erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntetésében mondták ki bűnösnek s a kir. törvényszék 8 évi fegyházra és 5 évi hivatalvesztésre ítélte.

Negyedik nap.

Németh József kallosi gazdát október 2-án fia, Németh Sándor szekéren szállította haza a hegyről. Az öregnek arca és szája vérzett s karjain kék foltok voltak láthatók. A fiu azt mondta, hogy atyja részegen a hordók közé esett s ott összezuza magát.

Németh József másnap meghalt. El is temették s a fia sírva kísérte a temetőbe.

A zalaesányi esendőrőrs néhány nap múlva névtelen levelet kapott, amely arról beszélt, hogy Németh József nem bukott a hordók közé, hanem a fia verte agyon. A hullát tehát exhumálták s

DROGERIA AZ ARANY KERESZTHEZ

Zalaegerszegen, az Arany Bányátellenében

A legolcsóbb beszerzési forrás gazdasági, háztartási, betegápolási, gyógyszeranyagok, pipere- és illatszerekben

A kitünőnek bevált Gentry kávé-keverék kilója 3 korona 20 fillér.

a boncolás megállapította, hogy az öreg erőszakos halállal mult ki.

Kérdőre vonták a fiut, aki eleinte tagadott, de később bevallotta, hogy atyját egy karóval fejbe verte, mert az fejszével rohant neki.

Az esetnek szemtanúja nem volt.

Az ügyész szándékos emberöléssel vádolta az elvetemült fiut.

Esküdtek: Zsuppán József, Pánczál Gusztáv, Skublics Károly, Ujlaky Béla, Czéder Gyula, dr. Szigethy Elemér, Tamás Ferenc, Márkus Ignác, Pető Lajos, Bácsay János, ifj. Tóth Ferenc, Simonfy György rendes, — Tiborecz István és Pálffy Imre pótesküdték. A főtárgyalást dr. Degré Miklós elnök vezette, szavazó bírák voltak: Skóday Aurél és Sperlágh Géza; jegyző: dr. Horváth Ferenc.

Közváltó: dr. Rézler Kornél kir. alügyész, védő: dr. Ávray László.

Az esküdtek a vádlottat — az enyhítő körülmények figyelembe vétele nélkül — bűnösnek mondták ki, a törvényszék azonban ítéletet nem hozott, hanem az eljárást a bpr. 371. §-a alapján az eljárást felfüggesztve, az ügyet a legközelebbi esküdtizék elé utalta.

Otödik nap.

Ravasz József raposkahegyi lakos október hó 15-én este 6 órakor munkából hazatérve megvesorázott s vacsora után borotválkozni akart. A szoba közepén borotváját fente, amikor az ablak előtt lövés dördült el s Ravasz homlokán találva, holtan rogyott össze.

A boncolás alkalmával fejében hat vágott vasdarabot találtak.

A vizsgálat folyamán Ravasz felesége annak a gyanújának adott kifejezést, hogy férjét Illés Gyula lötte agyon.

Illés szintén hegyi lakos és nem messze lakik Ravaszékhoz. Ezelőtt hegyász volt s abból az időből puskája is maradt. Illésnek öt éves kis leánya tavaly Ravaszékánál elégett s azóta gyűlölte Ravaszt; többször úgy nyilatkozott, hogy nem nyugszik, amíg nem végez vele.

Illést vállaltóra fogták, de mindent tagadott. A vizsgálat azonban terhelő adatokat derített ki ellene.

A lövés a puská fojtását is bevitte a szobába. Ez a fojtás pedig keményebb kék papírból és piros vonalas notesz-papírból állott. Illés lakásán azután megtalálták azt a kék papírceszkőt és noteszt, amelyekből a fojtás ki lett hasítva. A papírdarabok pontosan összeillenek. Ezenkívül Illés zsebében olyan vasdarabot is találtak, amely hasonló azokhoz, amelyek Ravaszt megölték.

A puská nem került elő. Illés azt állítja, hogy azt részegségében valahol elhagyta.

Illésné bevallotta, hogy férje izgatottan jött haza s neki megmondta, hogy Ravaszt megölte.

Illés Gyula szándékos emberöléssel vádolva állott a bíróság előtt.

A főtárgyalást Dr. Fritz József kir. törvényszéki bíró vezette; szavazó bírák: Szupits Antal kir. járásbíró és Skóday Aurél törvényszéki bíró; jegyző Dr. Szűcs Zoltán. A vádtatóságot Dr. Rézler Kornél kir. alügyész képviselte, a vádlottat Dr. Obersola Mór ügyvéd védelmezte.

A vádlott a főtárgyaláson is következetesen tagadott, a vád azonban a megtalált fojtásokkal, amelyek tökéletesen beleillettek az Illésnéknél talált papírceszkő és notesz kiszakított részeibe, továbbá Illésnének a csendőrkök előtt tett vallomásával meggyőzte az esküdteket arról, hogy Illés Gyula volt a tettes. Illésné a főtárgyaláson visszavonta a vallomását, a vádlott öreg édes anyja pedig megtagadta a vallomást. Nagy hatást tett az esküdtekre, s a hallgatóságra, amikor az öreg asszony az elnöknek arra a figyelmeztetésére, hogy nem köteles vallani, szó nélkül megfordult és kiment a teremből.

Az esküdtek Illés Gyulát bűnösnek mondták ki s a bíróság a vádlottat 12 évi fegyházra ítélte.

Soproni kereskedelmi és iparkamara ösztöndíj pályázatai.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur folyó évi október hó 30-án 84.922/VI. C. szám alatt kelt leirata szerint, a Goldberger Erzsébet által tett alapítvány kamataiból 7 (hét) egyenként 300—300, azaz háromszáz-háromszáz koronás és 1 (egy) 226, azaz kétszázhuszonhat koronás segélydíjat alakított, melyeket szakmájukban

kiváló, józan életű, de fiatalon elhunyt, képesítéshez kötött ipart űzőt magyar honos iparos mesterek szegénysorsu özvegyei, vagy szegénysorsu, de 18 évet még be nem töltött (fiu, esetleg leány) árváinak fog odaitélni.

1. Pályázhatnak e segélydíjakra a fentemlített özvegyek és árvák, ez utóbbiak anyjuk vagy gyámjuk útján.

Özvegyek, kik a férjük iparát folytatják, — árvák, kik apjuk iparát választották életpályául s mint ilyenek segéd vagy tanonc minőségben alkalmazva vannak, avagy ugyanazon szakmába vágó ipari szakiskolába (felső ipariskolába) járnak, az odaitélésnél előnyben részesülnek.

Árváknál, ha további kiképzésük érdekében több évi támogatásra volna szükség, — nem fog 6 méltósága elzárkózni az elől, hogy a segélydíjat az alapítványi kamatok terhére, az előhaladás igazolásának kikötése mellett, esetleg több éven át engedélyezze.

Egy és ugyanazon családban özvegy és árva, illetve árvák ugyanezen alapítvány kamataiból segélyt eskis rendkívül kivételes esetben kaphatnak.

2. A folyamodványban részletezendők: a cél, melyre folyamodó a segélyt igényli és a körülmények, melyek őt a segély kérésére utalják.

3. A folyamodványhoz a következő melléletek csatolandók. A) Özvegyeknél: a) a házasságlevél, b) a férj magyar honosságát, mikor és hol történt elhalálozását igazoló okmányok, c) a férj szakképzettségét igazoló okmányok (iskolai bizonyítvány, bizonyítvány rendelőkötől, kiállítás oklevél stb.), e) a férj és özvegy erkölcsi bizonyítványa, f) szegénységi bizonyítvány. B) Árváknál: a) az atya magyar honosságát, mikor és hol történt elhalálozását igazoló okmányok (l. fent b) alatt), b) az atya iparigazolványa vagy annak másolata (l. fent c) alatt), c) az atya szakképzettségét igazoló okmányok (l. fent d) alatt), d) az atya erkölcsi bizonyítványa, e) az árva születési bizonyítványa, f) az árva legutolsó iskolai bizonyítványa, g) ha az árva iparossegéd, vagy tanonc, vagy ipari szakiskolai (felső ipariskolai) tanuló, a tanítómesternek vagy mesternőnek, ipariskolai igazgatónak bizonylata arról, hogy az illető mióta van nála alkalmazásban (hányadik évfolyamba jár) és mily erkölcsi magaviseletet tanúsít, h) szegénységi bizonyítványa.

Szegénységi bizonyítvány csatolása esetén a kérvény és mellékletei bélyegmentesek. E bizonyítvány csatolása a folyamodvány külszén feltűnően jelzendő.

4. A segélydíj kiutalásánál fentartja Ő nagyméltósága magának, hogy oly módokat állapítson meg, melyek a segéllyel elérni kívánt célt biztosítani a viszonyok szerint leginkább megfelelőeknek látszanak.

A 2. és 3. pontban foglaltak szerint szerkesztett és felszerelt folyamodványok legkésőbb folyó évi december hó 20-ig kamaránkhoz nyújtandók be.

II.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur folyó évi október hó 30-án 84.921/VI. C. szám alatt kelt leirataival, Mária Valeria főhercegnő Ő császári és királyi fensége születésének emlékeztére Voigtländer Frigyes által alapított ösztöndíj 2164 koronát tevő kamataira pályázatot irt ki, a következők módok mellett.

1. A fenti kamatösszegekből két (2), egyenként 1082—1082 (azaz egyezernyolcvankettő—egyezernyolcvankettő) koronás ösztöndíjat alakított.

2. Ezen ösztöndíjakat képesítéshez kötött ipart űző, két (2) szegényebb sorsu, érdemes, szakmájában kiváló és józan életű olyan kezdő fiatal magyar honos iparosmestereknek vagy idősebb segédeknek fogja odaitélni továbbképzés céljából, vagy műhelyi berendezés illetve annak tökéletesítése céljából, — vagy forgótöke gyanánt, kik atyjuk iparát folytatják s attól az iparüzletet átvették vagy átvenni akarják.

3. Pályázhatnak a két (2) ösztöndíjra a 2. pont alatt említett iparosmesterek és segédek közül mindazok, kik katonai szolgálatukat már teljesítették vagy az alól jogérvényesen végleg felmentettek és akik, ha mesterek, legalább egy (1) évet, ha segédek, legalább öt (5) évet töltöttek ezen minőségben. A katonai szolgálatban töltött idő ezen időbe be nem számítható — és általában eskis a tényleges műhelyi gyakorlattal töltött évek vehetők számba.

2. A pályázati folyamodványban megemlített

az, hogy folyamodó az ösztöndíjat mily célra igényli (továbbképzés, berendezés vagy forgótöke-nyerés céljából.) Abban az esetben, ha berendezés vagy annak tökéletesítése céljából igényli, az is megemlített, hogy mily berendezési tárgyakra, gépekre, szerszámokra van az illetőnek szüksége, s azok mily értéket képviselnek, továbbá mely hazai gyárban vagy ipartelepen óhajta szokat — feltéve, hogy belföldön gyártatnak — beszerezni. Ha az ösztöndíjakat folyamodó továbbképzés céljából igényli, megemlített, az, hogy a továbbképzést hol és miként kívánja eszközölni.

Amennyiben külföldre kívánna utazni, közlendők nyelvismeretei, továbbá az iskola, gyár vagy műhely neve és helye, hogy ismereteinek gyarapítása céljából menni óhajt és megemlített az is, vajjon az illető iskolába, gyárba, műhelybe leendő felvétele biztosítva van-e, vagy sem?

Amennyiben folyamodó atyja műhelyét még nem vette át, az is megemlített, vajjon van-e erre kilátása s mikor veheti azt át.

5. A folyamodványhoz a következő melléletek csatolandók: a) születési bizonyítvány, b) magyar honosságát igazoló bizonyítvány, c) erkölcsi bizonyítvány, d) családi és vagyoni viszonyokat igazoló bizonyítvány, e) az elsőfoku iparhatóság (ipartestület) bizonylata arról, hogy folyamodó milyen mesterséget űz, mióta mester, illetve segéd, atyja iparát folytatja-e, illetve annak műhelyét átvette-e, és ha segéd, jelenleg kinek műhelyében dolgozik? f) folyamodó szakmabeli kiválóságát igazoló bizonylatok (mesterekötől, iskoláktól, rendelők felektől, kiállításokról stb.), g) a katonai szolgálat teljesítését vagy a felmentést igazoló okmányok (katonakönyv, hadmentesességi díjkönyv stb.).

Szegénységi bizonyítvány csatolása esetén a folyamodvány és mellékletei bélyegmentesek. Ily bizonyítvány csatolása a folyamodvány külszén feltűnően jelzendő.

6. Azok, kiknek az ösztöndíj oda fog ítéltetni, — annak kézhezvételét megelőzőleg magy. kir. közjegyző előtt aláírt nyilatkozatot tartoznak bemutatni, melyben kötelezettséget vállalnak az iránt, hogy a) az ösztöndíjat valóban a kérvényben jelzett és a nyilatkozatban újból felemlített célra fogják fordítani és e részben alávetik magukat a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által foganatosítandó bármely ellenőrzésnek; b) amennyiben ez a vonatkozó rendelkezés előírtnak, atyjuk iparüzletét a rendelkezés előírandó határidő alatt átveszik; c) a fent a) és b) alatt említett kötelezettségek nem teljesítése esetén az ösztöndíjat a nevezett miniszter idevonatkozó felszólításának kézhez vételétől számított 14 (tizennégy) nap alatt visszafizetik.

Ha az illető netán még kiskorú volna, e nyilatkozatra ugyancsak közjegyző és ugyanazon két tanu előtt atyja vagy gyámjának jóálló nyilatkozata is rávezetendő.

A 4. és 5. pontban foglaltak szerint szerkesztett és felszerelt folyamodványok, kereskedelemügyi miniszter urhoz címezve, legkésőbb folyó évi december hó 20-áig a kamarához nyújtandók be.

Sopron, 1907. évi november hó 11-én. A kerületi kereskedelmi és iparkamara nevében.

Ullein József sk., Kirchknopf Frigyes sk.,
elnök. titkár.

III.

A cs. és kir. közös hadügyminiszterium ajánlati versenytárgyalást hirdet a hadsereg borból való ruházati és fölszerelési cikkei szállítására. A szállítás hét évi szükségletet fog felölelni, de a szerződés a szállítóval a hét év után hallgatólag még meg is hosszabbítható. Az ajánlatok benyújtási határideje 1908 évi február hó 1-je. A részletes feltételek kamaránkánál megtudhatók.

A soproni kereskedelmi és iparkamara

Hivatalos rovat.

Zalaegerszeg város 1 darab a kincstártól tulajdonába vett lovat, jókarban levőt, f. évi november hó 25-én d. e. 10 órakor a vásártéren a legtöbbet ígérőnek szóbeli nyilvános árverésen elad.

Zalaegerszegen, 1907. évi november 16-án.

Németh, h. polgármester.

Hírek.

Erzsébet napja. Kettős jelentősége volt ez idén Erzsébet napjának. Jubileum és gyász egyesült ezen a napon, amelyen két királyi asszonyról emlékezett meg a magyar nemzet.

Hétszáz esztendővel ezelőtti időre szállt vissza a kegyeletes megemlékezés, amikor Árpád házi szent Erzsébet születésének évfordulóját ültük. Sokat szenvedett szent asszony lett a királyi gyermekből, aki abban a korban, amikor még orgiát ülte a gyengék elnyomása, a vérontás és emberi kegyetlenség, leszállott királyi palotájából a nyomorultak közé, táplálta az éhezőket, ápolta a betegeket és vigasztalta az elhagyottakat. Lemondott fényről, hatalomról s amikor férje elveszett a hadjáratban, nem tért vissza a világ zajába, hanem ott maradt a szegényei között őrző anyagnak. Életében szentté avatta őt már a szegények szeretete; legendákkal vette körül a nép, amely érezte, hogy abban a királyi szíven Isten lelke lakozott. Az emberszeretet, az igaz keresztény irgalmasság szentje volt Árpád házi Szent Erzsébet, akinek nemes élete hétszáz esztendőn keresztül világító példája, örök szimbóluma marad az irgalmas női szívek végtelen önfeláldozásának.

És megemlékeztünk Erzsébet napján arról a mártírőről, aki az emberi elvetemültség áldozata lett a Genfi tó partján.

Sokat szenvedett szívét átjárta a gyilkos tőre s megtért őseihez az a nagyasszony, aki szerető patronája volt a magyar nemzetnek. Sokat szenvedett, mártírrá avatott Nagyasszonyunkról könnyes szemmel emlékezünk.

Árpád házi Szent Erzsébet születésének hétszáz éves évfordulója alkalmával a zalaegerszegi r. kath. templomban isteni tisztelet volt, amely alatt Fábrián Gábor hitoktató tartott magas szárnyalású szónoklatot.

Erzsébet királyné emlékezetére iskolai ünnepélyek voltak. A főgimnáziumban az ifjúság hazafias énekeket adott elő, Kulesár Béla tanár beszédet tartott s többen szavaltak. — A polgári leányiskolában az ünnepi beszédet Kászonyi Mihály igazgató tartotta, az énekek gyászdalokat énekelt s néhány növendék szavalt.

Esküvők. Rákosfalvai Méri Géza zalaegerszegi pénzügyi fogalmazó 19-én vezette oltárhoz Tosch Emilia urleányt, Tosch Károly kedves leányát.

Szalay Sámuel zalaegerszegi tanító 19-én tartotta esküvőjét Gaál Irénke urleánnyal Csánigban.

Eljegyzés. Jolesz Béla upesti főgimn. tanár eljegyezte Gyarmati Sárkát, Gyarmati Vilmos zalaegerszegi kereskedő leányát. (Külön értesítés helyett.)

Kinevezés. Gáncs József volt honvéd tizedes soproni címz. fogház őrmester a zalaegerszegi fogházhoz őrmesterré neveztetett ki.

Megyebizottsági tagok értekezlete. A tisztújítás előkészületei az egész vármegyében folynak. A jelölő értekezlet határozata értelmében a bizottsági tagok járásanként, illetve városanként is értekezleteket tartanak. Tegnap Tapolezán volt jelölő értekezlet, mára pedig Vécsy Zsigmond nagykanizsai polgármester hívta össze az ottani bizottsági tagokat.

Gyászhir. Kertész Józsefet, a „Nagykanizsa” című lap felelős szerkesztőjét súlyos családi gyász érte. Szép reményekre jogosító fia, Kertész Zoltán, a kolozsvári egyetem hallgatója váratlanul elhalt 19 éves korában. A megboldogult választmányi tagja volt a »Sorompó« nevű hazafias ligának.

Czapáry Boldizsár sümegi telekkönyvezető 65 éves korában meghalt. Mult vasárnap temették el nagy részvét mellett.

Halász István számgyakornok, dr Halász Vilmos zalaegerszegi orvos fia 22 éves korában tegnap hosszas betegség után meghalt. A temetés ma délután a gyászjelentésben jelzett 4 óra helyett 3 órakor lesz.

A keszthelyi Csány ünnepély. Régen volt Zalavármegyében olyan sikerült ünnepély, mint amely a mult héten Keszthelyen zajlott le. Nemosak Keszthely és vidékének, hanem az egész vármegye előkelő közönségének érdeklődése tette fényessé, imponzássá, a hazafias célhoz méltóvá az ünnepélyt.

A rendezőség, élén gróf Batthyány Józseffel, a keszthelyi kerület országgyűlési képviselőjével nagy körültekintéssel és fáradságtalan buzgalommal készítette elő az estélyt. A közreműködők áldozatot nem kimélve, igazán pazar élvezetben

részesítették a közönséget. Művészi nívón álló, igazán uri, kedélyes, magyaros ünnep volt, amely feledhetetlen emléket hagyott maga után.

A terem zsufolásig megtelt, minden jegy elfogyott s a mulatság napján már állóhelyet sem lehetett kiadni.

A műsor rendkívül érdekes volt. Svastics Eugénia művészi énekszámai, Somsich Andor remek zongorajátéka, előképek, a Keszthelyi Iparosok Dalkörének darabjai váltogatták egymást. Svastics Eugénia kiváló művészi kvalitásai ezuttal is teljes mértékben érvényesültek.

Kedves, vonzó pontja volt a programnak özv. Bezerédy Lászlóné urasszony előképekkel illusztrált felolvasása. Poézissal, meleg érzéssel teljes kis munka özv. Bezerédyé urnő felolvasása, amelyet közvetlenné tett a felolvasó keresetlen, nyugodt előadása. Lebilincselő látvány volt, amikor egymás után jelentek meg történetünknek egyes nőalakjai, majd a modern asszony s végül allegorikus csoportok.

A műsor a következő volt:

1. „Falu végén kurta korema” Arany Jánostól. Előadta a Keszthelyi Iparosok Dalköre. Karnagy: Garay Sándor.

2. a) Vidor: „Non credo”, — b) Grieg: „Rejtett szerelem”, — c) Lessen: „Rózsa virulása”. Énekelte: Svastics Eugénia.

3. a) Chopin: „C Moll Nocturne”, — b) „Cis Moll Valse”, — c) „A Dur Polonaise”. Zongorán játszotta Somsich Andor.

4. a) Tarnay: „Haide”, — b) Kern: „A te neved”, — c) Dienzl: „Liliomszál”. Énekelte: Svastics Eugénia.

5. a) „A Harmónia Diescére” Huber Károlytól. Előadta Eckhardt Antal karnagy vezetése és zongora kíséretével a keszthelyi „Ének- és Zenekedvelők Egyesülete”. A bariton szót énekelte: Reichenbach Béla.

6. A magyar asszony előképekkel. Irta és felolvasta özv. Bezerédy Lászlóné.

Képek: 1. Gizella királyné: Takách Lili. Angyalok: Szüts Baby és Kőlcsony Edith. —

2. Szt Erzsébet: Takách Ilonka. Szegény gyermekek: Takách Zsuzsika, Garay Elluska. —

3. Beatrix: Törek Mariska. Apród: Törek Aladár. —

4. Szép Ilonka: Koller Bözsi. Vadász: Puttheány István báró. —

5. Egri nők: Czákó Ella, Lénárd Margit. —

6. Zrinyi Ilona: Bosnyák Gézáné. Leánya: Gaál Nani; fia: Bosnyák Iván. —

7. Czinka Panna: Bezerédy Sári. Kuruc vitéz: Bezerédy Imre. —

8. Szegedy Róza: Bezerédy Mariska. Kisfaludy Sándor: Skublios Ödön. —

9. Dukai Takách Judit: Chernel Margit. —

10. 1848. Nagyanya: özv. Bezerédy Lajosné. Unokái: Gaál Nani, Lénárd Mariska, Lénárd Margit. —

11. Erzsébet királyné: dr Dezsényi Árpádné. Angyal: Gaál Janka. —

12. Modern. Toilette: Marton Irma. Lovagló: Riesovary Béláné. Tennis: Pető Erzsé. Automobil: Marton Erna. Evezés: Schleiffer Janka. Estély: Skublios Ödöné, Puttheány Istvánné báróné. Urak: Puttheány István báró, Lénárd János dr, Velicsék Gusztáv, Barcza László. —

13. Munka: Zalabéri Horváth Mina, Gaál Janka, Eckhardt Vilma, Krausz Flóra, Chernel Margit és Mariska, Gaál Nani.

Izr. istentisztelet. A péntek esti istentisztelet további intézkedésig 4¼ órakor kezdődik.

Uj igazgató. Csáktornayról értesít levelezőnk, hogy dr Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő november hó 16-án iktatta be hivatalába a csáktornyai állami tanítóképző új igazgatóját, Zrinyi Károlyt, a tanári testülettel megtartott konferenciá keretében.

Királyi tanfelügyelő lelkes beszédben adott kifejezést azon reményének, hogy Zrinyi Károly, ki a magyar kultúra odaadó szolgálatában már érdemes multtal bír Muraközben, minden irányban meg fog felelni a hatóságoktól és társadalomtól működéséhez fűzött várakozásnak.

Kartársai örömet és ragaszkodását Tömör Boldizsár képzőintézet tanár tolmácsolta.

Végül a növendékek küldöttsége kérte a tanácskozó testület engedélyét, hogy az új igazgatót üdvözölhesse; ami meg is történt a képzőintézet zenetermében, a királyi tanfelügyelő, a tanári kar s az összes növendékek jelenlétében. Az új igazgató, mint a képzőintézet régi tanára, igen tartalmas s a tanítóképzés legfontosabb mozzanatait átölelő, határozott, egyben szeretetteljes kifejezésekkel fordult a növendékek szívéhez.

Királyi tanfelügyelő pedig intelmeket adott a növendékeknek, hogy a képzőintézet az ő lelki

készségükkel ne csak a munka és fáradozás nehéz iskolája, hanem boldog családi otthon is legyen.

Uj állattenyésztési felügyelői kerület. Zalavármegye eddig a szombathelyi állattenyésztési kerülethez tartozott. A földművelési miniszter vármegyénket most külön kerületté alakította s Flandonfer Ignác állattenyésztési felügyelőt Szombathelyről Zalaegerszegre helyezte át.

Névkijelölés. A m. kir. belügyminiszter 4397/VI. b. 907. sz. a. hozott határozatával Fejérvármegye közg. bizottságának határozatát megsemmisítette s elrendelte, hogy Fejérvármegye legtöbb adót fizetőinek 1907 évre összeállított névjegyzékében irt »Rohonci István kir. tsvéki bíró Zalaegerszeg« osaládi neve »Rohonczy« ra kijelölésük.

Szent Imre ünnepély. Az ifjúsági Mária congregatio mult vasárnap védőszentjének, Szent Imre hercegnek emlékezetére ünnepélyt rendezett a zalaegerszegi főgimnáziumban. Kun Vilmos hittanár megnyitóját után a congregatio több tagja szavalt s párbeszédes költeményt adtak elő.

Szabad liceum. A »Zalaegerszegi Irodalmi és Művészeti Kör« legközelebbi szabad liceumi előadását ma, vasárnap november 24-én d. u. 3¼ órakor tartja a főgimnázium természettani előadó termében. Haerter Ádám főgimnáziumi tanár bemutatja a Magas Tátrát az „Uránia” tudományos egyesülettől kölcsönkért előadás és képek felhasználásával. Ezuttal működik először a főgimnázium vetítő gépe, melyet Vogel Rikárd főgimnáziumi tanár fog kezelni. Kérjük a pontos megjelenést, mert a besötétített terem az előadás alatt zárva marad.

A sümegi tisztviselők mozgalma. Sümeg város ezideig a IV-ik lakbérosztályba van sorozva. Miután a lakásviszonyok annyira megváltoztak, hogy a tisztviselők lakbéréikre tetemesen ráfizetnek, mozgalom indult meg azért, hogy a város a III-ik lakbérosztályba soroztassék. A mult héten ebben a tárgyban értekezlet is volt.

Sómizériák. Só nélkül meg nem élhet az ember. Só nélkül nem tud megenni a gazda. És mégis az a veszedelem fenyeget bennünket, hogy egyszer csak elfogy a só, mert a szükségletet a kereskedők képtelenek lesznek ellátni. — Szóba került már nálunk többször a sóhiány. Előfordult, hogy egy nagy gazdaság nem kapott marhasót, mert az áruda részére hetekig nem szállították a megrendelt árut. Akkor a Gazdasági Egyesület táviratozott a miniszternek s kaptunk megnyugtató választ és sőt. Most azonban — úgy látszik még akutabbá válik a baj, mert az országgyűlésen is foglalkoztak vele. A kormányelnök azt mondta, hogy igyekezni fog a bajon segíteni s lesz só, csak a vasut győzze szállítani. A segítségre szükség is van, mert biztos tudomásunk van róla, hogy faluhelyeken már most is nehéz sóhoz jutni.

A kiskereskedő azzal melegeződik, hogy ő sem kap sót a nagykereskedőtől. A nagykereskedő a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaságra, mint a magyar kir. sójövendék vezérigénységére hárítja a felelősséget, mert ez nem tesz eleget idejében a megrendelésnek és nem szállítja kellő mennyiségben a szükséges sót. Ez a tisztelt konzorcium pedig egyszerűen — senkinek sem felelős. Mert ő ha akarna sem szállíthat. Pedig só van 1500 kocsióra való is. De nem szállíthat, mert nem kap a Máv-tól kellő vaggont.

A magyar államvasut pedig — tessék megpróbálni mit mond? A főnök: az üzletvezetőséghez, az üzletvezetőség: az igazgatósághoz utalja a panaszt, hogy innen a miniszterhez kerülve, végre is ott legyen a szegény, ahol az a bizonyos mádi polgártárs volt.

A sóhiányon alaposan csak úgy lehetne segíteni, ha a kormány megvonná a sóügynökségtől az eddigi kedvezményeket s vissza állítaná a sóházakat, hogy ezekben mint előbb — most is elegendő sót vagonirozónak el tartalékbán. Vagy pedig adjon a kormány egyes megbízható nagykereskedőknek kellő hitelt, hogy ezek tartassanak nagyobb készletet a sóból.

De így, ahogy most kezelik a jövedéket, amidőn a Kereskedelmi Részvény-Társaság sok százezeret tesz el, sőt néhány milliót nyer az üzleten — a közönség s az állam rovására és e mellett még is ilyen botrányos állapotok közé kerülünk, így semmi garanciáját nem látjuk annak, hogy az e fajta mizériák minden évben sőt esetleg évente többször is — miként ez már az idén történt — megne nyomorítsák a közö-

séget. Pedig a közönség érdeke és az állam java előbbrevaló holmi nyereszkedési célból alkult konzorciumoknál.

Hazatérő munkások. A földművelésügyi minster leiratham értesítette a Gazdasági Egyesületet, hogy november hó 25-én több száz munkás érkezik vissza Amerikából, miért is azok, kiknek munkásokra van szükségük, forduljanak közvetlenül Lekky István ministeri osztálytanácsoshoz Fiuméba, Európa szálloda. Sárközy Viktor g. e. titkár.

A Zalaegerszeg-Zalalövői vasút kiépítésén tudvalevőleg szorgalmasan munkálkodnak. Barthalos István ügyvéd, pápai lakos, a vasutvonal engedélyese minden lehetőt megkísérel, hogy a terv valóra váljon, a minék sikerülte esetén városunk közvetlenül összeköttetését nyerne a szomszédos Stájer országgal és Vasvármegyének Körmennd és Némethújvár közötti vidékével. Engedélyes, mint már közöltük, kérvényt adott be városunkhoz, hogy a vasut vonal kiépítésének költségeihez megfelelő hozzájárulási összeget szavazzon meg. A kérelem folytán a polgármesteri hivatal f. hó 25-ére, utóbb pedig, mivel erre a napra országos vásár esik, 26-ára értekezletet hívott egybe, a melynek feladata lenne azt az összeget megállapítani, a melyet a város hozzájárulásképpen adna a vasutvonal megépítéséhez. Az értekezletre meghívott városi bizottsági tagok belátására bizzuk, hogy olyan összeget irányozzanak elő, a mely a mellett, hogy a város amugyis nagy terheit nem teszi valami nagyon súlyossá, de a vasut kiépítését biztosítja.

Gőzfürdő építés. A régóta vajudó és többféle megoldással fel-fel vetődő gőzfürdő létesítésére egy egészséges és gazdaságos megoldásról kapunk hírt. A tervezet szerint a gőzfürdő a Petőfi utcában levő villamosteleg mellett telken létesülne, oly megoldással, hogy gőz és melegvízszükséglete a villamosteleg gőzmotorjának eltávozó nagy hőfoku melegével fejlesztetnék, mely — jelenleg levegőbe eltávozó melegmennyiség egyszerű készülékkel felhasználható volna gőzfejlesztésre és vízfelemelegítésre. Ez által a fűtőanyag és a gőzfejlesztés egyéb költségei, melyek egy kisebb gőzfürdőnél — hozzá a jelenlegi széndrágaság mellett — óriási fontosságúak, a minimumra redukálódnának. A gőzfürdő vizeinek teljes kihasználására a gőzfürdő telkén egy gőzmosó is létesítenék, ami lakosságunk intelligens rétegére valóságos áldás lenne. A mű létesítése és finanszírozása — miután a létesítők jórésze, mint a fürdő élvezője is szerepel — szövethkezeti alapon létesülne, annnyival is inkább, mert 40—50 ezer korona összköltség egy harmadának biztosításával a mű létesülése is biztosítva van.

Műkedvelői előadás. A zalaegerszegi kath. legényegylet ma este műkedvelő előadást rendez az »Arany Bárány« szálloda nagytermében. Előadják Almási Tihamérnak »A tót leány« című népszínművét. Szereplők: Dragonics István, Bita Mariska, Czömpöi György, Vér Etelka, Adorján Sándor, Vörös István, Csoknyay Anna, Vaas Jolán, Kenyeres József, Hartl Ilonka, Nagyffy István, Lukács Sándor, Németh József, Csoknyay Gyula, Jobszt Anna, Bita Ilonka. Előadás után tánemulatság lesz. A tiszta jövedelem 10%-át a Csány szobor alap javára adják.

Indul a deputáció. Nagykánizsán már régen készülődnek arra a nagyszabású deputáció járására, amely a város kérelmeit és óhajaitat memorandumok és beszédek keretében hozza a kormány tudomására. Sokáig készült a memorandum és gróf Zichy Aladár diszpolgári oklevele, sokat

ülésezték az előkészítő és szövegező bizottságok, míg végre elindul a nagy deputáció. Aligha volt még Magyarországon küldöttség, amelynek annyi dolgot akasztottak volna a nyakába, mint a nagykánizsai monstre deputációnak. A Z. K. ezekben sorolja fel a küldöttség munkatervét: Tisztelegni fog a miniszterelnöknel, a belügyi, igazságügyi, kereskedelemügyi, közoktatásügyi, — és ő felsége személye körüli minisztereknél és a képviselőház elnökénél. Előadja, illetve kéri a következőket: a miniszterelnöknel, belügyminiszternél és a képviselőház elnökénél: az önálló törvényhatóságot; a kereskedelmi miniszternél: egy postapalotát és egy áll. utmestert, — az igazságügyminiszternél: egy új törvényszéki palotát és hogy Pacsán ne állítson föl járásbírószágot, — a közoktatásügyminiszternél: 135000 koronát az új népiskolához és megköszöni a gimnáziumhoz adott 200000 koronát. — Am a felsoroltakkal aligha merítettük ki a listát. Hátra van, hogy a közoktatásügyi minisztertől az állandó színházhoz segélyt és a kereskedelemügyi minisztertől a zalamegyei iparfelügyelőnek Nagykánizsára való helyezését kérjük. — Ennyi volna. Ha ezt mind elvégzi a deputáció, akkor szép munkát teljesített. Hogy mindez valóra válik-e, az nagy kérdés. De a deputációk arra való, hogy sokat kérjenek. A sokból valami kevés mégis csak meglesz.

Az alsólendvai posta államosítása. Az alsólendvaiak a posta állami kezelésbe vételét sürgetik. Járt is már egy küldöttség Budapesten, de nem sok eredménnyel. Most monstre küldöttséget akarnak menesztetni a miniszterhez, hogy a posta államosítását hathatósabban kérelmezzék.

Kosárfonó tanfolyam. A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület Perlakon kosárfonó tanfolyamot létesített. Dávid István mester 18-án megnyitotta a tanfolyamot, amelyet 26 tanuló látogat. A tanulók mind szorgalmas, ügyes fiúk s egymással versenyezve igyekeznek elsajátítani a kosárfonás mesterségét.

Köszén Sümegen. Sümegről írják, hogy kutatás közben többször köszénre bukkantak. A réteg vastagsága meghaladja az egy métert, de alaposan feltehető, hogy a hegyek felé még vastagodik. Jól tennék a sümegieiek, ha a kutatásra rászánnának néhány ezer koronát, mert a köszén nagy kincs.

Az új fogház építése aligha el nem marad; legalább is az a vélelem, hogy egyelőre nem fogunk hozzá. Oka pedig az, hogy a város tanácsa a bemutatott tervektől némileg eltérően adta meg az építési engedélyt; az ez ellen beadott felebbezést a vármegye alispánja másod fokban hozott határozatával elutasította s így az építéssel megbízott kir. törvényszék felülvizsgálati kérelemmel volt kénytelen élni. Addig tehát, a míg harmadfokban is elintézés nem nyer az ügy, az építkezést meg nem kezdik. Hogy ez mikor történik meg, az a jövő titka.

Cigány boszu. Hihetetlen vandalizmust követtek el a minap Csács községben tanyázó cigányok lovain. Mialatt Faraó népe, egy hosszabb kirándulás után pihenőre térve aludt, ismeretlen tettesek belopódtak a sátoztáborba és Kolompárék lovainak a füleit többől levágták s az éj leple alatt elmenekültek. Nagy volt az ijedelem a cigányok között, mikor reggelre kelve, lovaikat megcsónkítva s elcsúfítva találták. Rögtön jelentést tettek a község előjáróságánál is és a csendőrségnél is, mely utóbbi megindította a nyomozást. Miután Kolompárék állandóan ellenséges viszonyban állnak a nekeresdi Forgács

családdal, a gyanu ezek ellen irányul; annál inkább, mert mint állítják, ezek ismételtlen fenyegettek, hogy csúfá teszik a Kolompár familiát.

Jó rekonok. Takács József és sógora Hecceg István haragban voltak egymással, mert összeveszttek a jusson. Takács már régen ígérgette a sógornak, hogy végez vele. A mult héten azután feleségével együtt rá is támadt, s egyesült erővel úgy összeszurkálták, hogy vérbe fagyva vitték az orvoshoz.

A Balatonparti vasut közigazgatási bejárását befejezték. Az eredeti tervtől eltérőleg a vonalon több megálló helyet terveznek; Szapezd község óhajának is eleget tesznek és ott állomást létesítenek. A munkálatok megindultak ugyan, de a rossz időjárás miatt csak kis munkaerővel folynak.

Lopás. A zord téli idő beköszöntésével napirinden vannak az apróbb tolvajlások. Hiába van minden megtorló intézkedés, a tolvajoknak ritkán lehet nyomára jönni és ha ki is puhatólják egyik másik esetben s a törvény sújtó keze eléri is őket, a néhány napi elzárást nem igen veszi föl az az ember, a kinek már vérében van a lopás. A károsult pedig soh se jut szemevedett kárának a megtérítéséhez. A mult napokban Rechnitzer Samu árocutcai udvarában befeszítették a baremfől rekesztét és három szép kővér ludat elemeltek. Hogy ki volt a tettes, nem lehetett megállapítani.

Fogzásban lévő gyermekeknek

valóságos megkönnyebbülés a SCOTT-féle Emulsió, mert elősegíti az étvágyat, erős s egészséget ad s a fogak erősen és fehéren bujnak ki.

A Scott-féle Emulsió

oly jóízű és édes, hogy a gyermekek örömmel, elszívettel veszik; szabályozza az emésztést, csillapítja az idegeket, miáltal a szülőknek, valamint a gyermekeknek nyugodalmas, háborítatlan éjszakákat biztosít.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle műszert védjegyet a halászt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

A tél. Mult héten beköszöntött a tél. A hét elején fagyos szél fújt észak felől és komor felhők torayosultak a láthatáron. A hőmérő a fagypontra alá szállott. Később megenyhült s elkezdett havazni; tegnap reggelre az egész vidék fehérbe öltözött. A hó azonban egyfelől olvad s csunya téli locs poes vesz körül bennünket.

Legnemesebb karácsonyi ajándék: Családunk javára szóló életbiztosítás, minct a legkülönfélébb módozatok szerint ajánl: Zalaegerszegi Takarékpénztár a Triesti ált. biztosító társaság (Generali) helybeli képviselője.

Báli - és Henneberg- se-
Musseline - Selyem lyem 60 kr.-tól fel-
Voile - jebb, bérmentve és
Marquissette - vámmentesen. Minta
postafordultával.
Megrendelések bármely nyelven intézendők:
Seidenfabrikt. an Hennenberg in Zürich.

Sodronykerítések és mindennemű lakatosmunkákat
csinos kivitelben készít
ZALAEGERSZEGEN Miszory Béla.

Piaci árak a legutolsó hetvénsáron 100 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		23-20	—
rozs		21-40	—
árpa		16—	—
zab		15—	—
kukorica		15—	—

Kérje ingyen

és bérmentve magyar nyelvű, gazdagon illusztrált főrajzjegyzéket, 3000-nél több rajzzal, mindennemű nikkelt-, ezüst-, és aranyórát, valamint mindennemű szolid arany és ezüsttárukat, hangszereket, acél- és bőrúrkak stb.-ről eredeti gyári árban.

Nikkel remontoir óra . . . . . K 3.—
System Roskopf patent óra . . . . . K 4.—
Svájci eredeti system Roskopf patent K 5.—
Bejegy. „Sas Roskopf” nikkelt rem. K 7.—
Ezüst remontoir óra „Gloria” művel K 8-40
Ezüst remontoir óra dupla fedéllel K 11-50
Ébresztőóra K 2.90. Konyhaóra . K 3.—
Schwarzwaldi óra K 2-80. Kakukóra K 8-50
Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás. —
Nincsen kockázat! Becserelés megengedve,
vagy a pénz vissza!

Első órágyár Brűx.

KONRÁD JÁNOS

cs. és kir. udvari szállító
BRŪX. 1352 szám. (Csehország.)

Zalavármegyei Gazdasági Egyesület közleményei.

Szeszfűzői tanfolyam gazdatisztek és szeszgyártulajdonosok részére. A kassai m. kir. gazdasági akadémián 1908 évi január hó 5-től 20-ig szeszfűzői tanfolyam tartatik gazdatisztek és szeszgyártulajdonosok részére. Ezen tanfolyam célja: megismertetni a résztvevőkkel a szeszgyártás elméletét és a szeszgyártás terén felmerült újabb vívmányokat, az ellenőrző vizsgálatok végrehajtását és a moslék értékesítését. A tanfolyamon részt vehet minden gazdatiszt és szeszgyártulajdonos, aki legkésőbb folyó évi december hó 25-ig a kassai m. kir. gazdasági akadémia igazgatóságánál ebbeli szándékát bejelenti. A tanfolyam csak az esetben fog megtartatni, ha legalább is tíz résztvevő jelentkezik. A jelentkezők a tanfolyam megtartása vagy meg nem tartásáról a jelentkezési határidő leteltével azonnal értesítetnek. Tandij 40 K, laboratoriumi díj 10 K.

Bővebb felvilágosítással szolgál a kassai m. kir. gazdasági akadémia igazgatósága.

Szeszfűzői tanfolyam szeszgyárvezetők részére. A kassai m. kir. gazdasági akadémián tíz hétre terjedő szeszfűzői tanfolyam rendeztetik. A tanfolyam 1908 évi február hó 1-én veszi kezdetét és április hó 15-éig tart. A tanfolyam célja: mezőgazdasági szeszgyárak részére gyárvezetőket gyakorlatilag és elméletileg kiképezni.

A tanfolyamra felvételtnek azok, akik 18 életévüket már betöltötték; hatósági bizonyítvánnyal beigazolni tudják, hogy legkevesebb egy szeszfűzői ideyben szeszgyárban mint gyakornokok alkalmazva voltak és felvételi vizsgával igazolják, hogy a szeszgyártás gyakorlatában kellő jártassággal bírnak. Ugyancsak felvételi vizsga alapján be kell igazolniok azt, hogy a magyar nyelvben jártasak, írni, olvasni és számolni tudnak. Részt vehetnek továbbá a tanfolyamon a m. kir. gazdasági akadémia és a m. kir. gazdasági tanintézetek végzett hallgatói.

A tanfolyamra legfeljebb 25 jelentkező vehető fel; előnyben részesülnek azok, akik gépkezelői szakvizsgát is tettek.

A tanfolyam hallgatói a szeszgyárban előforduló összes munkákat végezni kötelesek, kötelesek továbbá a szeszgyártás elméletéből és a szeszadó törvényekről tartott előadásokat szorgalmasan látogatni, a szeszgyártás ellenőrzéséhez szükséges vizsgálati módszerek elsajátítása végett a laboratoriumi munkálatokban részt venni. A tanfolyam befejezésével a résztvevők gyakorlati és elméleti vizsgát tesznek, amelyek eredményéről bizonyítványt nyerne. Tandij 44 (negyvennégy) korona, laboratoriumi díj 10 (tíz) korona. A jelentkezők élelmiszereikről és lakásukról saját maguk tartoznak gondoskodni. Előjegyzéseket 1908 évi január

hó 20-ig elfogad a kassai m. kir. gazdasági akadémia igazgatósága, ahol egyuttal bővebb felvilágosítást is lehet nyerni.

Felhívás. A földművelésügyi minister, tekintettel az ország egyes részeiben már beállott, illetve előreláthatólag bekövetkező takarmányhiányra, azon célból, hogy a takarmányszükségben levő vidékek gazdaközönységét tájékoztathassa: mely vidékekről s mily árak mellett volna a takarmányhiány pótolható, közzététel végett tájékoztató kimutatást szándékozik összeállítani a forgalomba kerülő takarmánykészletekről és a lehetőségig azok beszerzési áráról is.

Hivatkozással fentiekre felkérjük az igen tisztelt gazdaközönseget, hogy amennyiben eladó takarmánykészlettel rendelkeznek, az eladható takarmány minőségét, súlyát és árát a gazdasági egyesület titkári hivatalával mielőbb közölni sziveskedjék. Sárközy Viktor g. e. titkár.

Értésítés. Tekintettel a takarmányszükségre, a kereskedelemügyi m. kir. minister széna, szalma és szecska küldemények után a m. kir. államvasutak vonalain, a Pécs—bácsi vasuton, valamint a m. kir. államvasutak kezelése alatt álló mindazon helyierdekű vasutakon, melyekre nézve az államvasutaknak az üzletkezelési szerződés értelmében szabad díjszabási jog van biztosítva, kedvezményes szállítást engedélyezett.

A cs. és kir. szab. déli vaspálya társaság összes vonalain az államvasutakon életbeléptetett kedvezményekhez hasonló mérvű kedvezményeket biztosított a gazdák részére a széna, szalma és szecska küldemények után.

A kedvezményes szállításra jogosító igazolványok a gazdasági egyesület titkári hivatala által állítatnak ki. A kedvezmény csak az esetben vehető igénybe, ha a küldemények a rendeltési állomáson tényleg leadatnak és onnan tengerlyen elfuvaroztatnak. A kedvezmény kiszáradás által is igénybevehető oly módon, hogy az árak a gazdasági egyesület címére lesznek meghozatva, azután a kiszáradók között kiosztatnak. Sárközy Viktor g. e. titkár.

Figyelmeztetés. A földművelésügyi minister 66600/VI-3. sz. rendeletével felhívta a törvényhatóságot, hogy az 1894. évi XII-ik törvény-cikknek az arankairtásra vonatkozó, az 1895. évi XLVI-ik törvény-cikknek a vetőmagvaknak forgalomba hozására vonatkozó rendelkezéseit szigorúan tartassa be, annál is inkább, mert a mulasztást elkövető hatósági közegekkel és magánosokkal szemben most már a legszigorúbban fog eljárni. Fentiekre való hivatkozással figyelmeztetjük a gazdaközönseget, hogy az arankairtást az 1894. XII-ik törvény-cikk rendelkezése szerint gazdaságukban foganatosítsák, a vetőmagvak beszerzésénél pedig az 1892. évi XLVI-ik törvény-cikk rendelkezéseinek betartására figyelemmel legyenek, vagyis csak megbízható forrásból és ólomzárolt magvakat vásároljanak. Sárközy Viktor g. e. titkár.

Jegyzőkönyv,

felvétellett Zalaegerszegeen a Zalavármegyei Gazdasági Egyesületnek 1907 évi november hó 12-én tartott rendes közgyűlésében.

Jelen voltak: Hertelendy Ferenc főrendiházi tag elnöklété alatt Koller István egy. I. alelnök, dr. Kalcic Iván, Forster Elek, id. Stádel János, ifj. Szily Kálmán, ifj. Thassy Imre, Árvay Lajos, Hajós Mihály, ifj. Tarányi Ferenc, Imreh Antal, Mayer István, Mesterházy Jenő, Malatinszky Ferenc, Elek Ernő, Csertán Károly, dr. Csák Károly, Fitos Márton, Kroller Miksa zalavári apát, Malatinszky Lajos, Marton Lajos, Makray Sándor, Löwenstein Jakab egyesületi tagok és Sárközy Viktor gazdasági titkár.

Elnök a gyűlést megnyitván a jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Csák Károly és Mesterházy Jenő urakat kéri fel.

Elnök megilletődéssel jelenti, hogy az egyesület egyik munkás tagja kidőlt sorainkból. Hertelendy József igazgatóválasztmányi tag, aki az egyesület működésében élénk részt vett, elköltözött az élők sorából. Azt hiszi, a közgyűlés osztatlan véleményével találkozik, mikor Hertelendy József emlékének jegyzőkönyvi megörökítését indítványozza.

Közgyűlés az indítványt egyhangulag megávéva teszi.

Elnök megemlékezik ezek után a legutóbbi közgyűlés óta lefolyt gazdasági eseményekről s

vázolja, hogy az egyesület vezetősége milyen álláspontot foglalt el azokkal szemben.

I.

Az O. M. G. E. átiratban kereste meg az egyesületet, hogy a szerb élőállat behozatal tárgyában foglaljon állást s ezen állásfoglalást táviratilag adja a földművelésügyi kormánynak tudomására.

A dolog sürgős voltára való tekintettel az ügy szolgálati uton intéztetett el s elnök következő táviratban közölte az egyesület állásfoglalását a földművelésügyi kormánnyal:

»Nagyméltóságú Darányi Ignác földművelésügyi minister Budapest. Zalamegyei Gazdasági Egyesület feltétlen bizalommal várja el és kéri Nagyméltóságodat, hogy gazdasági életünknek és megindult marhatenyésztésünknek létalapját tönkretévő szerb élőállat behozatalt Nagyméltóságod egész befolyásával és mindenáron megakadályozza.«

Közgyűlés az elnök által tett intézkedéseket tudomásul véve, az abban foglaltakat magávéva teszi.

II.

A Tapolcavidéki Gazdakör átiratban kereste meg az egyesületet, hogy a szőlő jégkár elleni biztosításának kedvezőbbé tétele tárgyában hozott határozatát tárgyalni és a hozzájárulással annak érvényt szerezni sziveskedjék.

A kérdés a Pécsert megtartott Orsz. Szőlészeti és Borászati Kongresszuson tárgyalatott, azonban ez nem zárja ki, hogy mint elsőrangú szőlőtermelő megye, ezen kérdés a megyei gazdasági egyesület által tárgyalassék s az országos érdeket képviselő dolgban határozott állást ne foglaljon.

Elnök kijelenti, hogy a pécsi kongresszus a headványt módosítással fogadta el. Ugyanis a kérdést a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületéhez tette át, mely a gazdasági egyesületekkel való tárgyalás után terjesztendő elő ez ügyre vonatkozó javaslatait.

A kongresszuson sokan a szövetkezeti forma ellen voltak s a legjobb megoldásnak vélték, ha a biztosítás államilag kezeltetnék.

Felkéri a jelen levő Tapolcavidéki Gazdaköri elnököt, hogy a kérdést ismertesse.

Forster Elek a kérdést ismertette, közgyűlés azon határozatot hozta, miszerint az előterjesztést elvileg támogatja, egyuttal átír a társesegysületekhez a kérdés pártolása végett.

III.

A Nagykanizsai Gazdakör megkeresést intézett az egyesülethez, melyben kérdezi, köthet-e a Gazdák Biztosító Szövetkezetével szerződés, miután az anyaegetület az Első Magyar Általános Biztosító társasággal szerződéses viszonyban áll.

Az ügyre annak idején érdemleges válasz adható nem volt, azonban a Nagykanizsai Gazdakör mint autonom testület időközben a Gazdák Biztosító Szövetkezetével szerződéses viszonyba lépett.

Malatinszky Ferenc, Hertelendy Ferenc elnök, Elek Ernő, Csertán Károly felszólalása után a közgyűlés határozatilag kimondja:

»A gazdasági egyesület szerződéses viszonyban áll az Első Magyar Általános Biztosító Társasággal, viszont szervi kapcsolatban áll a gazdakörökkel is. Ezen szervi kapcsolat azonban csak annyiban áll, hogy a gazdakörök az anyaegetületől tagsági járulak címén bizonyos összeget kapnak, azonban mint autonom testületek belügyeikben önállóan és az anyaegetülettől függetlenül intézkednek. Mivel pedig az anyaegetület által kötött szerződések a gazdakörökre kötelezők nem lehetnek, így mint autonom testület a kötetendő szerződésre vonatkozólag a legjobb belátása szerint járhat el.«

IV.

A Magyar Gazdaszövetség az Amerikába kivándorolt honfitársaink visszatalálása tárgyában egy messzemenő akciót indított. Első sorban a cél elérésére szükségesnek tartja azt, hogy a földéhes visszavándorlók földhöz jussanak. E célból megkeresi az egyesületet, közölje velük azon birtoktulajdonosok neveit, kik birtokukat e célból készpénzért átadni hajlandók.

Továbbá azon kéréssel is fordul az egyesülethez, hogy a megyéből kivándoroltak tartózkodási helye velük közöltessék.

Közgyűlés az akció legmesszebb menő támogatását elhatározza.

V.

A vármegyei alispáni hivatal a m. kir. pénzügyminiszter megkeresése folytán felszólítja az egyesületet, hogy jelölje meg a törvényhatóság jogkörén kívül eső ama intézkedéseket, melyek az élelmi cikkek és lakásviszonyok rohamos megdrágulása folytán súlyossá vált megélhetési viszonyokat olcsóbbá tehetnék.

Közgyűlés a megkeresésre a következő határozatot hozza:

»A kérdés maga oly sokoldalú és annyi gazdasági és kereskedelmi érdeket érint, miszerint arra vonatkozó konkrét javaslatokat hozni nagyon nehéz. Általában helyes tarifapolitika által olcsóbbá teendő szállítás és a termelőknek és fogyasztóknak közvetlenebb összeköttetésbe hozása volna az azon módok, melyek a kereskedők és a termelők érdekeinek megóvása mellett, a mai drága viszonyokon könnyíthetnének.«

VI.

Az 1908 évben Londonban tartandó magyar kiállításon több zalamegyei termelő, főleg boraival részt óhajt venni. Báró Guttmann László zalabéri uradalmanak intézősége részéről azonoskérdés merült fel, nem volna-e célszerűbb a zalamegyei borok érdekében a kiállításon együttesen részt venni.

Közgyűlés elhatározza, hogy megkeresi a kiállítás országos szervező bizottságát, tudassa, mennyibe kerül a csoportos kiállításához szükséges tér s egyéb költségek. A válasz beérkezése után a résztvenni óhajtok azután értesítenni fognak a részvétel módjait és költségeiről.

VII.

Titkár jelenti, hogy a Clayton és Schuttlevorth cégtől egy átirat érkezett, melyben aratógépek beszerzésének megkönnyítése végett, a képviselő elvállalására szólítja fel az egyesületet.

Csertán Károly felszólalása után közgyűlés következő határozatot hozza:

»Bár elismeri a gazdasági egyesület a Schuttlevorth gyártmányok kiválóságát ugyanígy, hogy egyes tagok továbbra is hajlandók bevásárlásaikat úgy, mint eddig, ott eszközölni, azonban az egyesület maga mint ilyen csakis magyar gyártókat fogadhat el képviselőket s így legnagyobb sajnálatára — elismerésének újlagos hangsúlyozása mellett — a képviselőt el nem vállalhatja.«

VIII.

Földművelésügyi miniszter tudatja, hogy a kislejtezett de tenyésztésre alkalmas hidegvérű méneknek a többi ménekkel hasonló elbánásban való részesítése iránt intézkedett.

Tudomásul szolgál.

IX.

Földművelésügyi miniszter a takarmányhiányra való tekintettel az eladó takarmánykészletekről kimutatás beküldését kéri.

Közgyűlés elhatározza, hogy a készleteknek a titkári hivatalhoz írásban bejelentésére a gazdasági közönséget az egyesület lapjában felhívja.

X.

Földművelésügyi miniszter a keszthelyi polgárvárosi legelő felosztása tárgyában megkeresi az egyesületet, hogy a község gazdasági viszonyait vizsgálta meg s a legelőfelosztás tárgyában indokolt javaslatot terjesszen elő.

Közgyűlés Koller István elnöke alatt Bogay Máté, Faber Sándor és Sárközy Viktor egyesületi titkárból álló bizottságot küldött ki a kérdés véleményezése céljából.

XI.

Földművelésügyi miniszter tudatja, hogy a vetőmagvaknak kedvezményes szállításánál használt fuvarlevelek láttatás és hozzá való felterjesztés végett a vármegye főispánjának betérjesztendők.

Tudomásul szolgál.

XII.

Zalavármegye főispánja hasonló eljárás betartására szólítja fel az egyesületet.

Tudomásul szolgál.

XIII.

Földművelésügyi miniszter tudatja, hogy az ősz folyamán mintaszüretet tartat a megyében.

Tudomásul szolgál.

XIV.

Földművelésügyi miniszter tudatja, hogy a kuszó aranka kiirtása és a forgalomba hozott lóher és lucerna megvizsgálata tárgyában a törvényhatóságokhoz szigorú rendeletet intézett s hogy az 1894. évi XII-ik törvények ide vonatkozó rendeleteinek szigorú végrehajtásáról gondoskodni fog.

Tudomásul szolgál.

XV.

Földművelésügyi miniszter leiratban tudatja, hogy az egyesületnek az év tavaszán beadott panaszára, a növénytermelési kísérleti állomástól azon válasz érkezett, miszerint az állomástól beszerzett magból termelt árpa mutatkozott betegség nem az állomás által hurcoltatott be, hanem az már előbb is elősködött az országban, azonban az eddig termesztett árpa nagyobb ellentálló képességgel bírtak. A holminthosporium elszaporodását a tavaszi kedvezőtlen időjárás okozta, mit igazol azon körülmény, hogy az ország több részében, ahol az időjárás kedvező volt, kártétele számba sem jön.

Tudomásul szolgál.

XVI.

Földművelésügyi miniszter tudatja, hogy Kassán szeszfőzői tanfolyam fog tartatni.

Közgyűlés a hirdetménynek a lapban való közzétételét elrendeli.

XVII.

Kereskedelemügyi miniszter tudatja, hogy a vetőmagvak szállításánál visszatérítés utáni kedvezményben részesíti a gazdaközönséget.

Tudomásul, lapban közöltetett.

XVIII.

Kereskedelemügyi miniszter tudatja, hogy a széna, szalma és szecska küldeményekre 1907 november hó 1-től visszavonásig, legkésőbb azonban 1908 évi április hó 1-ig, a gazdasági egyesület által kiállítandó igazolványok alapján a m. kir. államvasutak és az üzemkezelésben levő vasutak vonalain kedvezményes szállítást biztosít.

Cs. és kir. szab. Déli vaspályatársaság tudatja, hogy vonalain fenti küldemények után hasonló kedvezményt biztosít.

Közgyűlés a leiratot tudomásul veszi s annak a lapban való kivonatos közlését elrendeli.

XIX.

Kereskedelemügyi miniszter leirata, melyben tudatja, hogy az adómentes motorbenzin árát visszamenőleg 1907 június hó 1-től 24 koronában állapította meg.

Tudomásul szolgál.

XX.

Titkár jelenti, hogy az alispáni hivatal Lesenczetomaj község vásárszaporító kérelmét véleményezés végett megküldte.

Közgyűlés tekintettel az ottani állatvásárok nagy forgalmára és a vidék állattenyésztésének fellendülésére, a kérelem véleményezését elhatározza.

XXI.

Titkár jelenti, hogy Balatonfüred község azon megkereséssel fordult az egyesülethez, hogy egy szilaj bikának kedvezményes árban való beszerzését részére engedélyezze.

Közgyűlés tekintettel arra, hogy az e célra számtal összeg még teljesen fel nem használt, a kérelmet teljesíti.

XXIII.

Titkár jelenti, hogy Szigliget község azon megkereséssel fordult az egyesülethez, hogy a közvetítésével kedvezményes árban beszerzett tenyészbikák hátralékos vételárának lefizetésére egy esztendei halasztást adjon.

Közgyűlés a kérelemben felhozott indokokra való tekintettel a halasztást megadja, olyképen, hogy a halasztási időre a község tartozása után 6% kamatot megtéríteni tartozik.

XXIII.

Titkár jelenti, hogy br. Solymossy László a gazdasági kamarákról egy értekezést irt, melyet az egyesületnek is megküldött.

Tudomásul szolgál.

XXIV.

Titkár jelenti, hogy az Országos Magyar Háziparegyesület felszólítja a gazdasági egyesületet, hogy tagnak lépjen be.

Közgyűlés első sorban a háziiparnak a megyében való fejlesztésére kíván gondot fordítani, melynek fellendültével készséggel lép be az egyesületbe.

XXV.

Titkár jelenti, hogy a Balatoni Szövetség átiratban kereste meg az egyesületet, hasson oda, hogy a balatoni fürdőekben csakis balatonvidéki borok és hazai ásványvizek hozassanak forgalomba.

Közgyűlés az átiratot pártolólá tudomásul veszi.

XXVI.

Titkár jelenti, hogy a Baromfi-tenyésztők Országos Egyesülete tudatta, miszerint december hónapban baromfi-kiállítást rendez. A kiállításra az egyesületet meghívja s a kiállítás alkalmával kiosztandó díj adományozására felkéri.

Tudomásul szolgál. Díjat az egyesület vagyoni helyzetére való tekintettel nem adhat.

XXVII.

Titkár jelenti, hogy Mesterich Aladár tagu jelentkezett, Kovács Henrik és Deutsch Lajos pedig az egyesületből való kilépésüket bejelentették.

Tudomásul szolgál.

XXVIII.

Titkár jelenti, hogy egy Kőszegi-féle egyetemes talajművelő gépről kapott az egyesület ismertetést, melyben oly dolgok foglaltatnak, hogy ha azok valók, a mezőgazdaság, a gazdálkodás terén korszakalkotóknak nevezhetők.

Miután az ilyen ismertetések autentikus voltáról a gazdaközönségnek legcélszerűbb személyes meggyőződést szerezni, indítványozza, kéressék fel a tulajdonos találmányának Zalamegyében való bemutatására.

Közgyűlés az indítványt elfogadja s a felalálónak megkeresését elrendeli.

XXIX.

Titkár jelenti, hogy az alsóvercekei mintagazdaság 3—4 tanuló felvételre való ajánlását kéri.

Tudomásul szolgál. Jentkező hiányában az egyesület nem ajánlhat senkit.

XXX.

Titkár jelenti, hogy a József királyi herceg Sanatorium Egyesület könyöradományt kér.

Közgyűlés a Sanatorium céljaira 10 korona adományt megszavaz.

XXXI.

Titkár jelenti, hogy az O. M. G. E. a »Nép Barátja« című szerkesztésében megjelenő naptárt megvételre ajánlja.

Közgyűlés a naptárnak 100 példányban való beszerzését és a téli tanfolyamok és előadások alkalmávali kiosztását elhatározza.

XXXII.

Titkár jelenti, hogy a G. E. O. Sz. a decemberben megtartandó közgyűlésre kiküldendő egyesületi tagok megnevezését kéri.

Közgyűlés az egyesület képviselőjében Hertelendy Ferenc egy. elnök, Koller István egy. alelnök, gróf Batthyány József, Malatinzky Ferenc egy. tagokat és Sárközy Viktor egy. titkárt kiküldi.

XXXIII.

Titkár jelenti, hogy az O. M. G. E. az 1908 év őszén tartandó sörárpa kiállításban való részvételre szólítja fel az egyesületet, egyúttal a kiállítási nagybizottságba 2 tagot kér delegálni. Közgyűlés a kiállítási nagybizottságba Hertelendy Ferenc egy. elnököt és Koller István egy. alelnököt delegálja.

XXXIV.

Titkár jelenti, hogy az áruaktár forgalma az 1907 évi szeptember hó 1-ig elszámolást nyert, s ezen forgalom után az egyesület javára 301.32 K jutalék számoltatott el, dacára annak, hogy a részgálicnál 315. — korona különbözeti veszteséggel kellett számolni.

Tekintettel a benyújtott árajánlatokra, s tekintettel arra, hogy a részgálic készpénzfizetés esetén olcsóbban volna beszerezhető, titkár indítványozza, hogy határozza el az egyesület, miszerint a beszerzendő részgálicot készpénzben fizeti.

Közgyűlés a bejelentést és a jutalékelszámolást tudomásul veszi.

A rézgálic beszerzésére vonatkozólag megbizta a titkár a közgyűlés annak közvetlen a gyárosoktól való beszerzésével. Készpénzt azonban a beszerzéshez nem adhat, hanem utasítja a titkár, hogy a megrendelőknek, közvetlen a gyárosokkal való összehozása által létesítse az összeköttetést.

XXXV.

Titkár jelenti, hogy a Hofherr és Schranz gépgyár egy Voss féle műtrágyaszóró gépet ajánl, melyet próbára hajlandó a gazdáknak kiadni. Hasonlóképp felhívja az egyesület figyelmét egy a cséplőgépeknél alkalmazott porelszívó és pelyvaelszívó készülékre.

Közgyűlés elhatározza, miszerint a céget felszólítja, hogy a műtrágyaszórót a Kőszegi féle eke bemutatása alkalmával szintén mutassa be, így több gazdáknak lesz módja annak jószágáról meggyőződni.

XXXVI.

Titkár jelenti, hogy a »Patria« részvénytársaság eseléd szegődmény és elbocsátó-leveleket készített, melyeket a gazdaközönségnek megvételre ajánl.

Tudomásul szolgál.

XXXVII.

Titkár jelenti, hogy a keszthelyi akadémia igazgatósága az egyesület millennárius ösztöndíjára a pályázók közül Pflauser Gábor III-ad éves akad. jellegű hallgatót, mint a legmagasabb érték szám elnyerőjét ajánlja.

Közgyűlés az Igazgatóság ajánlását elfogadja, a millennárius ösztöndíjat Pflauser Gábornak odaítéli, egyúttal elrendeli, hogy az ösztöndíj első félévi részlete kiutaltassék.

XXXVIII.

Titkár tekintettel a megyében uralkodó különféle véleményekre, melyek nagyon eltérők, felveti azon kérdést, melyre az itt, a megye különböző részeiből megjelent gazdaközönségtől kér választ — van-e a megyében általában takarmányhiány és ha van, mily mérvű?

A közgyűlésen megjelent tagok egyhangulag kinyilatkoztatják, hogy a megyében 30—50%-ig menő takarmányhiány van.

XXXIX.

Titkár jelenti, hogy a Kalisyndikátus tudakozó irodája számára a gazdaközönség műtrágyázási kísérleteket végez, melyek eredményéről annak idején be fog számolni.

Tudomásul szolgál.

XL.

Titkár jelenti, hogy Fazekas Lajos tanító az egyesület telkeiből házhelyet óhajtott vásárolni.

Közgyűlés az 1905 évi őszi gyűlés határozata értelmében a jelentkezés nyilvántartását elrendeli.

XLI.

Végül közgyűlés a számvizsgáló bizottságot az 1907 évi számadások megvizsgálására kiküldi a bizottságba Deák Mihály elnökle alatt Csutor János, Szűcs Dezső, Malatinszky Ferenc, Bosnyák Géza egyesületi tagokat, Boschán Gyula egy. ügyészt és az egyesületi titkárt kiküldi.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

Jegyzőkönyv,

felvétel Zalaegerszegen 1907 évi november hó 11-én Zalavármegyei Központi Mezőgazdasági Bizottságának rendes közgyűlésében.

Jelen voltak: Hertelendy Ferenc főrendiházi tag m. b. elnök elnökle alatt Árvay Lajos alispán, Mayer Ottó törvh. állatorvos, dr. Kaleic Iván, Forszter Elek, id. Stádel János, ifj. Thassy Imre, Hajós Mihály, ifj. Tarányi Ferenc, Májor István főszolgabíró, Mesterházy Jenő, Malatinszky Ferenc, Elek Ernő, Csertán Károly, id. Koller István, Malatinszky Lajos főszolgabíró bizottsági tagok és Sárközy Viktor m. b. előadó.

Elnök a gyűlést megnyitván felszólítja előadót a tárgysorozat ismertetésére.

Előadó az 1907 évi számadás bemutatása mellett a következőket terjeszti elő.

Zalavármegyei törvényhatósági bizottsága az 1903 évi 9266/ni. 903—380. jk. szám alatt hozott határozatával a Zalavármegyei Mezőgazdasági Bizottságnak szervezése és ügyrendje tárgyában határozott. Ugyanezen alkalommal a mezőgazdasági alap létesítéséről is gondoskodva lett.

A mezőgazdasági bizottság működését az 1905

illetve 1906 évben, anyagi erejéhez mérten megkezdte.

Ha a mezőgazdasági bizottság működése által okozott kiadásokat tekintjük, azt tapasztaljuk, hogy azok már két éven át a bevételeket túlhaladják. Fenti okból elkerülhetetlenül szükségesnek tartom arról gondoskodni, hogy a mezőgazdasági bizottság áldásos működésének folytatására szükséges anyagi eszközök rendelkezésre álljanak.

Anyagi eszközök hiányában a mezőgazdasági bizottság működése csak ideig óráig tarthat, míg kellő anyagi eszközzel hivatásához mért tevékenységet fejthet ki.

Miután a szabályrendelet 13-ik §-a a mezőgazdasági bizottsági alap jövedelmének mikénti fedezéséről intézkedik, s mivel a megyei ebadóalapról a mezőgazdasági bizottság céljaira sem az 1906 sem az 1907 évi bevételekből átutalva semmi sem lett, kérem a tek. Bizottságot, hogy az alap jövedelmeinek fedezéséről gondoskodni sziveskedjék.

Ezek előrebocsátása után, amidőn az 1907 évi számadást jóváhagyás végett előterjeszteni van szerencsém, tisztelettel jelentem, hogy az 1907 évre költségvetésileg előirányzott s a vármegye törvényhatósága által elfogadott költségvetés szerinti kiadási összeg a mai napig sem jutott a bizottság kezéhez. Fenti körülmény a bizottságot működésében erősen akadályozza, illetve a program betartásának lehetőségét kockáztatja. Ez okból van szerencsém a tek. Bizottságot tisztelettel felkérni arra, hogy a működési tervzet igényelte költség negyedévi előleges részletekben való folyósítása iránt intézkedni kegyeskedjék.

Az 1908 évi költségelirányzatot, mely helyesen csak a működési tervzet megállapítása után szerkeszthető meg, van szerencsém, jórészt a tavalyi alapon összeállítva, tisztelettel előterjeszteni.

A működési tervzetre vonatkozólag a szabályrendelet paragrafusainak figyelembe tartása mellett van szerencsém a következő előterjesztést tenni.

A mai munkáviszonyok között úgy a munkaadóra mint a munkásra nézve fontos érdek, hogy a kereslet és a kínálat közötti viszony könnyű, gyors és olesó lebonyolítást nyerjen.

A munkásközvetítői intézmény ugyan e tekintetben úgy a munkásoknak, mint a munkaadóknak rendelkezésére áll, azonban amíg a törvény e tekintetben csak fakultative intézkedik, addig egyik fél sem veheti kellőleg hasznát.

A munkásszerzési viszonyok azt mondhatjuk nagyban és általánosságban épen olyanok, mint a munkásközvetítői intézmény életbeléptetése előtt. Ugyanis a munkások, valamint a munkaadók ötleterüen keresik a munkaalkalmakat és a munkásokat. Legtöbbszörre a munkások egy-egy a helyszínén megjelenő egyén által lesznek az idegenbe való munkára elcsábítva, s nem saját akaratuk vagy a szükség követelményének megfelelőleg, hanem a rábeszélés folytán fogadják el azon munkaalkalmat, amely otthon is kínálkozik nekik.

Egyrészt a munkásközvetítés körül előforduló üzemek meggátolása, másrészt a fent vázolt, mindkét félre nézve kártékony állapot megszüntetése céljából szükséges lenne olyan törvényhozási intézkedést kérni, mely a munkaalkalmak kereslete és kínálata közötti viszony lebonyolítását kizárólagosan a hatósági munkásközvetítőkre bizza.

Ezen fent említett megszorítás czupán arra terjedne ki, hogy azon munkások, kik idegenbe elszegődni akarnak, az illetékes hatósági munkásközvetítőnél mint munkát keresők jelentkeznek, s ezen jelentkezés megtétele után bárhova köthetnek szerződést, ha legalább 14 nappal a szerződés megkötése előtt jelentkeztek.

A tulajdonképeni megszorítás abban állana, hogy a munkásokat kereső munkaadónak sem megbizottainak olyan helyre, ahol a hatósági munkásközvetítő munkát keresőket nem jelent, illetve nála nyilván tartva nincsenek, munkások fogadása céljából megjelenni szigorúan, vagyis büntetés terhe mellett tilos.

A földművelés, a termelés javítása céljából az eddigi jutalmazásoktól eltekintve legelőszérűbbnek látom az e célra fordított összegből gépeket, első sorban vetőgépet beszerezni, azt a kisgazdáknak oly vidékeken, ahol a kultúra kevésbé intenzív, díjtalan használatra kiadni.

A gyümölcstermelés fejlesztése és meghonosítása érdekében kérem a Bizottságot, kegyes-

kedjék az eddigi módszer szerint az államtól kedvezményes árban gyümölcsfákat vásárolni s azt a kisgazdák között díjtalanul kiosztani.

A Bizottságnak a dohánytermelés meghonosítása, illetve a termelési engedély kieszakölésére irányult fáradozását siker koronázta, amennyiben a m. kir. pénzügyminister a dohánytermelés feltételeken engedélyezte. Hogy e jövedelmező, a népeességnek ugy téli mint nyári elfoglaltságot nyújtó termelési ág megvényekben ismételtlen állandósíthatassék, szükségesnek talánom a dohánytermelési engedélyek megadásánál a Bizottság részére is bizonyos befolyást biztosítani.

A vetőmagvak beszerzésére vonatkozólag van szerencsém előterjeszteni, hogy az eddigi módszer szerint azok vásároltassanak s főleg a kisgazdáknak kiosztassanak. Tekintettel azonban arra, hogy egyrészt, mert nincsenek ezen beszerzési forrás felől a kisgazdák kellőképp tájékozva, másrészt a beszerzési módokat nem ismerik, tüzzön ki a Bizottság egy vagy több díjat azon községi tisztviselő illetve jegyzők számára, akik az intézmény ismertetése körül a legnagyobb buzgóságot fejtik ki, illetve községük lakossága között relative legtöbb vetőmagot hoznak forgalomba.

Az állatdíjazásoknak az állattenyésztésre való lényeges kihatásánál fogva szükségesnek vélném azoknak fenntartását illetve fokozottabb mérvben való kiterjesztését. Mivel azonban a Bizottság anyagi ereje nagyobb mérvű állatdíjazások tartására elégtelen, forduljon a földművelésügyi magas kormányhoz olyan kérelemmel, hogy részére ezen célra nagyobb összeget boocsásson rendelkezésre.

Az állatdíjazásra ily módon nyert pénzből tartassanak azután állatdíjazások olyképpen, hogy a mezőgazdasági bizottság által tartott állatdíjazásokon esakis abszolút beosú állatok díjaztassanak, melyeket azután tulajdonosuk saját tenyésztésében legalább 3 évig megtartani köteles.

Tekintettel az 1907 évben szép eredménnyel megtartott muraközi lódíjazásra, az 1908 évben a bizottság rendezzen ismételen a földművelésügyi magas kormány támogatásával lódíjazást is.

A baromfitenyésztés előmozdítása érdekében a földművelésügyi minister által nyújtani szokott ama kedvezményt, hogy nemcsak fajbaromfiak közönséges baromfiakért cserébe kiadatnak, a Bizottság oly mérvben vegye igénybe, miszerint jelöljön ki néhány községet, melyekben a fajbaromfi meghonosítását célszerűnek tartja, s itt lépjen személyesen is közbe, fájtsen ki agitációt a meghonosítás érdekében.

Hasonlóképp a fajbaromfi kiosztás érdekében indítandó akcióhoz, hasznos oda a Bizottság, hogy egyes általa kijelölt községekben a lakosság jó szarvasmarha-tenyésztőanyagot szerezzon be, illetve az országos állattenyésztési alapot nagyobb mérvben vegye igénybe.

A mezőgazdasági bizottság az általa adandó szakvéleményekre és a mezőgazdaságot érdeklő szabályrendeletekre vonatkozólag akként fog eljárni, miként az eddig is gyakorlatban volt, vagyis az egyes kérdések aktualitása válása idejében fogja azokra vonatkozó véleményét megadni, illetve javaslatait előterjeszteni.

Tekintettel arra, hogy a megye lakossága csak kis mértékben talál elfoglaltságot, s tekintettel arra, hogy a tartatni szokott háziipari tanfolyamok csak rövid ideig tartanak, célszerűnek vélném a kisgazdák téli keresetük biztosítása céljából a háziipari szövetkezetek létesítését.

A háziipari szövetkezetek a földművelésügyi magas kormány által a legmesszemenőbb támogatásban és anyagi segélyezésben részesülnek, általa gépekkel és eszközökkel is ellátatnak, nem kételem, hogy a Bizottság és a Gazdasági Egyesület közreműködésével ezen akció célravezető ne lenne.

Árvay Lajos alispán az előadottakra vonatkozólag megjegyzi, miszerint a javaslatban említett tétetik arról, hogy a bizottságnak nem áll kellő anyagi eszköz rendelkezésére. A szabályrendelet létesítésekor gondoskodott arról, hogy a mezőgazdasági bizottság részére alap is teremtsék, s a jövőben is gondoskodni fog arról, hogy az alap jövedelme biztosíthatassék. Indítványozza, hogy a bizottsági alapba való beutalás céljából írjon át a Bizottság a törvényhatósági közgyűléshez.

A munkásközvetítésre vonatkozó előterjesztésre megjegyzi, hogy igaz, miszerint azok a mai kiválalmaknak tökéletesen meg nem felelnek, azonban a munkálatok teljesíthetőségének biztosítására minden intézkedés megtételét és megtételni fog. A javaslat szerint a munkásközvetítés kötelezővé tétetnék, ami több okból megfontolandó, miért

is indítványozza, keressék meg a törvényhatósági közgyűlés, küldjön ki egy bizottságot, mely a kérdés tanulmányozása után az ide vonatkozó szabályrendelet tervezetét elkészítetné.

A bizottsági közgyűlés az előadottakat tudomásul veszi és a javaslatokat elfogadja.

Áttérve a működési tervzet és a számadások részletes tárgyalására és megvizsgálására, a bizottsági közgyűlés az eléje terjesztett számadásokat és költségelirányzatot elfogadja.

A működési tervzetben foglaltakra és azok végrehajtására vonatkozólag, többek hozzájárulása után, a bizottsági közgyűlés következő határozatokat hozta:

A földművelés és termelés javítása céljából beszerzendő vetőgép adassék ki a novai járásnak, mely kevésbé intenzív kulturájú. Keressék meg a Novai Gazdakör, hozza javaslatba azon községet, melynek a gép kiadassék. A javaslat alapján a vetőgépet a Bizottság az illető községek díjtalan használatra ki fogja adni.

A gyümölcstermelés meghonosítására irányuló akcióra vonatkozólag a Bizottság elhatározza, hogy ezen akciót az 1908 évben a kanizsai és esáktornyai járásokban fogja folytatni.

A vetőmagvak beszerzésénél kifejtett munkásság jutalmazására vonatkozó indítványt a bizottsági közgyűlés elfogadta s megállapította, hogy a 3 relatív legjobb eredményt elért községi jegyzőt 50, 30 és 20 korona jutalmazásban fogja részesíteni.

Az utiköltségre felvett, illetve előirányzott összeget Árvay Lajos alispán méltányosnak tartja, miután annak fedezéséről már a szabályrendelet is intézkedik. Közgyűlés a felszólalás után az előirányzatot változatlanul elfogadta.

A dohánytermelési engedélyre vonatkozólag elhatározta a bizottság, hogy arról az illetékes főszolgabírókat értesíti, s megkeresi őket az engedélynek a községekben való kihirdetésére.

A háziipari szövözetekre vonatkozólag elhatározta a Bizottság, hogy azokat a novai és tapolecai járásokban fogja létesíteni.

Végül az előadó azon indítványt teszi, hogy a szarvasmarha és sertésenyésztésről alkotott szabályrendelet módosítása tárgyában hozott véghatározatnak a bikavizsgálati-díjakra vonatkozó intézkedése megváltoztassék. Ugyanis a törvényhatósági közgyűlés szeptember hó 9-iki kelettel 16851/ni. 1907. jk. 1329 szám alatt az eddigi 2 koronában megállapított bikavizsgálati díjakat 5 koronában állapította meg. Ezen intézkedés nem annyira sérelmes, mint inkább a díjak felemelése következtében tartani kell attól, hogy az apaállatok kisebb mértékben fognak vizsgálat alá bocsáttatni. Indítványozza, hogy a véghatározat akként módosíttassék, hogy a bikavizsgálati-díjak mindazon apaállatokra vonatkozólag, melyek köztenyésztésre engedélyt nem nyernek, az eddigi 2 koronában állapíttassanak meg, míg a köztenyésztésre engedélyt nyert bikavizsgálati díjak 5 koronában állapíttassanak meg. Ily módon nem történik méltánytalanság a felekkel, amennyiben az engedélyezett, tehát értékesebb apaállat tulajdonosa jogosan fizethet magasabb díjat mint a visszautasítotté.

Bizottsági közgyűlés az indítványt elfogadta s Árvay Lajos alispán felszólalására elhatározta, hogy a véghatározat megváltoztatása tárgyában a törvényhatósági közgyűléshez átír.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.
Kmf.

Sárközy Viktor Hertelendy Ferenc
m. b. előadó. m. b. elnök.

Szőlőoltványok és szőlővesszők eladása.

Az állami szőlőtelepeken termelt szőlővesszők és szőlőoltványok kizárólag hazai szőlőbirtokosoknak a következő árakon és feltételek mellett adatk el:

I. Az eladási árak: a) amerikai fajtájú szőlővesszők: I. osztályu sima vesszők ezre 12 K, II. osztályu sima vesszők ezre 4 K, I. osztályu gyökeres vesszők ezre 24 K, II. osztályu gyökeres vesszők ezre 12 K.

b) Európai fajtájú szőlővesszők. 1. Bort-termő fajták: I. osztályu sima vesszők ezre 6 K, II. osztályu sima vesszők ezre 3 K, I. osztályu gyökeres vesszők ezre 12 K, II. osztályu gyökeres vesszők 6 K.

2. Csemege fajták: I. osztályu sima vesszők ezre 10 K, II. osztályu sima vesszők ezre 5 K,

I. osztályu gyökeres vesszők ezre 20 K, II. osztályu gyökeres vesszők ezre 10 K.

3. Európai szőlőfajtagyűjtemény: I. osztályu sima vesszők ezre 30 K, II. osztályu sima vesszők ezre 15 K.

c) Szőlőoltványok: Gyökeres fás szőlőoltványok ezre 200 K. Sima zöld szőlőoltványok ezre 100 K.

Mind a szőlővesszőknek mind a szőlőoltványoknak esomagolási és a feladó vasuti állomásig való szállítási költségei az eladási árakban bennfoglaltatnak. A vasuti vitelberek azonban a vevőt terhelik s e végből a küldemények bérmentetlenül adatk fel a vasútra.

Az eladási árak utánavétel utján szedetek be. A telepeken közvetlenül átvett szőlővesszők és szőlőoltványok ára, az átvétel alkalmával, bélyegmentes ellennyugta mellett közvetlenül a telep házi pénztárába fizetendő.

II. A vételajánlatok benyújtása. Mindazok, akik az állami szőlőtelepekről szőlővesszőket, vagy szőlőoltványokat óhajtanak szerezni, vételajánlataikat a kívánt szőlővesszők és oltványok fajta, minőség és mennyiség szerinti megjelölése s a kiállítás helyének, ugyancsak a szállításra vonatkozó adatoknak (az átvevő neve, rendelkezési hely, vasuti vagy gőzhajóállomás stb.) pontos feltüntetésével legkésőbb az illető év november hó 30-ig azon kerületi szőlészeti és borászati felügyelőhöz, illetőleg vincellériskolai igazgatóságához tartoznak benyújtani, akiknek, vagy amely igazgatóságnak szőlészeti és borászati felügyelői kerületében a felújítandó vagy szőlővel beültetendő terület fekszik.

III. A vételajánlatok teljesítése. Amerikai fajtájú szőlővesszők és szőlőoltványok csak az 1896. V. t. c. rendelkezései alá eső hegyvidékeken levő szőlőterületek birtokosainak adatk el. Európai fajtájú szőlővesszők szintén csak ilyen s ezeken kívül még immunis homoktalajú területekre adhatók el. Sik vidékek kötött talajú területein való felhasználásra sem szőlővesszők, sem szőlőoltványok egyáltalán nem adatk el.

Oly egyének vételajánlatai, akik szőlővesszőkkel vagy szőlőoltványokkal kereskednek, vagy akik a saját termésű szőlővesszőket vagy szőlőoltványokat nem maguk használják fel, hanem — habár csak részben is — eladják vagy felhasználásra másoknak engedik át, végül akiknek szőlőbirtokuk nincs, a teljesítés szempontjából figyelembe nem vétetnek.

Vételajánlatot a szőlőbirtokosok csak a saját nevük alatt tehetnek. Ha valaki a maga számára több név alatt tesz vételajánlatot, egyik vételajánlata sem teljesíttetik, még abban az esetben sem, ha közvetlen hozzátartozói: neje vagy gyermekei nevét használta fel.

Az oly szőlőbirtokos, akiről — habár utólag az állapíttatnék meg, hogy az állami telepekről kapott szőlővesszőket vagy szőlőoltványokat akár ingyen, akár pénzért másnak engedte át, az állami telepek készleteiből való részletetésből egyszermindenkorra kizáratik.

A vételajánlatok, amennyiben a fennebbi tiltó rendelkezések, vagy a szőlővesszők és használt szőlőkarók forgalmának szabályozása iránt az 1903. évi március hó 14-én 26400. sz. a. kiadott vagy az ennek helyébe lépő rendeletnek a szőlővesszők bevitelét megtiltó határozmányai alá nem esnek, kizárólag a beérkezés sorrendjében teljesíttetnek, azzal a megszorítással azonban, hogy egy ajánlattevőnek — habár több fajtából és esetleg több telepről kívánna is — 20.000 db sima vagy 10.000 db gyökeres szőlővesszőnél, vagy 8000 darab szőlőoltványnál több nem szolgáltatható ki. Kivételnek ebben a tekintetben csak rendkívüli méltánylást érdemlő esetekben és csak külön engedéllyel van helye.

VI. A vételajánlatok kezelése, nyilvántartása és elintézés. A vételajánlatok kezelését, nyilvántartását és a fennebbiek értelmében való elintézését az illető telepek kezelésével megbízott szőlészeti és borászati felügyelők, vagy vincellériskolai igazgatók teljesítik.

A nevezetteket egyidejűleg utasítottam, hogy a hozzájuk érkező vételajánlatokat a rendelkezésre álló készletek erejéig szigoruan a kiadott utasítás értelmében teljesítsék.

V. A vételajánlatot tevők értesítése. A vételajánlatot tevők arról, hogy vételajánlataik teljesítésére mennyiben számíthatnak, az illető kerületi felügyelő vagy vincellériskolai igazgató által közvetlenül értesíttetnek.

VI. A szőlővesszők és szőlőoltványok szétküldése. A szőlővesszők és szőlőoltványok megküldése a vételre ajánlkozók kívánságához képest összel

vagy tavasszal történik. Azoknak, akik az elküldés idejére nézve kívánságaikat nem nyilvánítják, a szőlővesszők s a szőlőoltványok tavasszal küldetnek meg. Ugyancsak tavasszal küldetnek meg a szőlővesszők s az oltványok, habár a vételre ajánlkozó az ősszel való szállítást kívánta, akkor is, ha az őszi szállítást az időjárás nem engedi meg.

Az elküldésről a vételajánlatokat tevők vagy megbízottaik, a feladás napján külön levelekben értesíttetnek. Minden értesítő levélhez egy válaszúrlap és a telep címével ellátott levélboríték csatolatik. A válaszúrlap a küldemény hiánytalanul és kifogás nélkül való átvételének elismerésére, illetőleg az esetleges észrevételek és kifogások megtételére szolgál és megfellelően kitöltve és aláírva mindenesetre legkésőbb 3 nap alatt beküldendő, mert későbbi felszólalás nem vehető figyelembe.

VII. Általános rendelkezések. Az állami telepekről, vételajánlatok teljesítésére más, mint a szőlővessző- és szőlőoltvány-üzleti szokásoknak minden tekintetben teljesen megfelelő „tökéletes” szőlővesszők vagy oltványok senkinek, semmi esetre sem szolgáltatathatók ki.

A telepek kezelésével megbízott állami tisztviselők minden, akár a szőlővesszők vagy szőlőoltványok minősége, akár a esomagolás ellen emelt alapos kifogásért személyes felelősséggel tartoznak s mind a selejtes vagy épen rossz szőlővesszők vagy oltványok kiszolgáltatásából, mind a hiányos esomagolásból származó károkkért anyagilag is szavatolniuk kell. Alaposnak bizonyult kifogások esetén az illető telepek kezelésével megbízott tisztviselőket terheli a felülvizsgálat költsége is.

Kelt Budapesten, 1907. évi szeptember hóban.
Darányi sk.

Költségelirányzat

a Zalavármegyei Központi Mezőgazdasági Bizottság 1908 évi bevételéről és kiadásairól.

Bevétel:

1. Zárszámadás szerinti maradvány	8362.40 K.
2. Fenti összeg 1908 évi kamatai	301.04 K.
Összesen:	8663.44 K.

Kiadás:

1. Előadó tiszteletdíja 1908 évre	600.— K.
2. Gazdasági célokra (Gépek beszerzése)	250.— K.
3. Állatdíjazásokra	600.— K.
4. Gyümölcsfák beszerzésére	100.— K.
5. Utiköltségekre	400.— K.
6. Vetőmagvak beszerzésére (átmeneti tétel)	1500.— K.
7. A relatív legtöbb vetőmagot forgalomba hozó jegyzőknek	100.— K.
Összesen:	3550.— K.

Zalaegerszeg, 1907. évi november hó 11.

Sárközy Viktor Hertelendy Ferenc
m. b. előadó. m. b. elnök.

Zárszámadás

a Zalavármegyei Központi Mezőgazdasági Bizottság 1907 évi bevételéről és kiadásairól.

Bevétel:

1. 1906 évi maradvány a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság hivatalos számadásai alapján	9828.61 K.
2. Fenti összeg 1907 évi kamatai	284.79 K.
Összesen:	10113.40 K.

Kiadás:

1. Előadó tiszteletdíja az 1907 évre	600.— K.
2. Paraszt mintagazdaságok jutalmazására	250.— K.
3. Gyümölcsfák beszerzésére	100.— K.
4. Állatdíjazásokra	800.— K.
Összesen:	1750.— K.
Maradvány:	8362.40 K.

Zalaegerszeg, 1907 évi december hó 31.

Sárközy Viktor Hertelendy Ferenc
m. b. előadó. m. b. elnök.

Nyílt tér.*)

Szőlővessző eladás.

Riparia portalis sima
I. osztályu ezre 20 K 40 f,
II. „ „ 10 K 20 f
a gálafeji telepen átvéve.

Skublcs Károly
földbirtokos Besenyő.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.

Laptulajdonosok: dr. Csák Károly és Udvardy Ignác.

Kaszaházi gazdaságomban
eladásra kerül 11 darab
különböző koru, magas
angolvéri **csikó és ló**,
35 darab különböző koru
simenthali és herni keresz-
tezésű **úszó és ökör-
borju** és 3 drb **bika**.

Mesterházy Jenő.

Köhögés

Aki egészségét szereti, az kerüli.
5245. közjegyzőileg hitelesített bizo-
nyítvány igazolja a

Kaiser-féle**mell karamellák**

(főnyőfa jeggel)

kitünő hatását.

Orvosiilag kipróbálva és ajánlva köhö-
gés, rekedtség, kataris, elnyálkásodás,
dohányzók katarisa, göre-ös és gége
köhögés ellen.

Egy csomag 20 és 40 fillér, egy
doboz 80 f.

Kapható: Schmidt Győző enkrásza-
tában és Kaszter Sándor gyógyszer-
tárában Zalaezerszegen.

Eladó butor.

Egy mahagoni ebédő és egy
fehér fényezett kőrisfa hálószeba
butor, legfinomabb készítmény egész
új állapotban családi körülmények
miatt eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal.

Szőlőoltványok

miniszteriileg előirt minőség-
ben. 22 faj csemege, 28 bor-
fajban, háromféle alanyon,
fajtisztán, **meszes
talajra is.**

Gyökerez vessző Portalis, Solonis, Monticola,
Aramon, Rupestris, Ganzin No 1. és 2 kapható:

Vállalati szőlőtelepnél
Billéd, Torontál megye.

Legolcsóbb árak!

Készlet: 419.000 oltvány, 25.000 gyökerez.

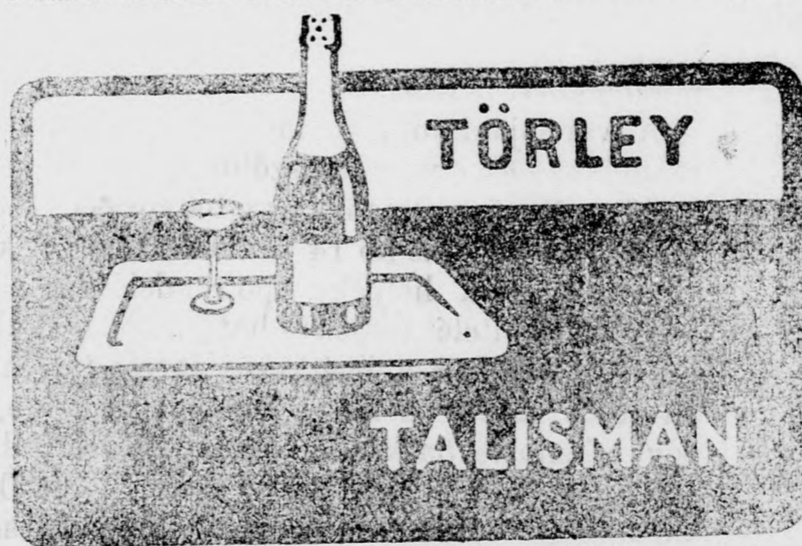
Árnap ingyen.

AZ INTÉZŐSÉG

Szerencsés

összetétele és a felhasznált borok
gondos megválogatása eredmé-
nyezi általánosan elismert kitünő
minőségét.

Kapható minden elsőrangú fűszerkereske-
desben, kávéházban és vendéglőben!

Téli munkára

kerestetik

20-30 irtó- és**ölfavágó mukás.**

Közvetítőkkkel is tárgyal

Eitner Sándor

salomvári gazdasága.

Berger Henrik Fia vasüzlétét

saját házába

(Ola-utca) helyezte át.**Nyavalyatörés.**

Ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapotban
szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve
kapható a **szabd. hatyu** gyógyszer-tár által
Majna Frankfurt.

Közzé teszem, hogy 1000
55-60 cm. vastag és 2 m.
magas

akác karókat

szállítok a kiskomáromi
vasuti állomásra 72 K-ért.

Megrendelések **Büchler
Adolf** névre Alsólendvára
kéretnek.

Szőlő-

oltványokat
szállít, faj-
tisztaságért
jótállva, leg-
dusabb vá-

lasztékban a már évek óta elsőnek és leg-
megbízhatóbbnak ismert:

küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **Caspari Frigyes**,
Medgyes 111. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részé-
ből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden
szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az
ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg
bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltét-
len megbízhatóságáról.

Nevelőnőnek

ajánlkozik egy intelligens nő előkelő
c-akádhoz. Polgári iskolát végzett,
magyar és német nyelvet egyfor-
mán bírja, iskolai előkészületi és
zongora oktatásra vállalkozik.

Működési bizonyítvány okkal ren-
delkezik. Fizetési igénye megállapo-
dás szerint.

Cim a kiadóhivatalban.

Eltávozás miatt az ugynevezett
kettősi

gőzmalom

Boczföld községben, mely az utóbbi
időben legmodernebb berendezéssel
bir és elég jó forgalma van, eladó
részletfizetésre is, esetleg bérbeadó
hosszabb időre. Cim Kreisler Miksa
Boczföldén.

Házeladás.

Zalalövön, a Kőrmend Mura-
szombati vonalon eladó uri lakás
melléképületekkel, kerttel és szép
nagy telekkel, 1 1/2 pernyi távol-
ságban a vasutállomástól. Üzlet-
helyiségnek, szállodának és kávé-
háznak nagyon alkalmas, jutányos
áron kedvező feltételek mellett
eladó. Bővebbet Fehér Gyula urnál
Nagykanizsán.

Elvem: csakis jó árut tartani!

Ha fáj a lába,

akkor csakis amerikai cipőt hord-
jon, amelyet legnagyobb választék-
ban és a legelfogadhatóbb árban
lehet beszerezni

özv. Breszler Mórné

cipőüzletében Zalaegerszegen, Fő-
utca, Horváth Miklós-féle házban,
ahol nagy raktár van amerikai és
magyar gyártmányu férfi, női
és gyermek cipőkben és
egyéb divatcikkekben.

Szolid áruk!

D. Horváth Győző

vas-, fűszer- és deszkakereskedése Zalaegerszegen.

Ajánlja rendezett raktárát, szolid és pontos kiszolgálás mellett.

GAZDASÁGHOZ rudvasak, ekerészek, láncok, gazdasági összes szereszközök, kisebb
gépek, vetőmagvak.

HÁZTARTÁSHOZ konyhaedények, solingeni acél áruk, fűszerek, kitűnő theak,
rumok.

ÉPÍTKEZÉSHEZ karinthiai deszkák, lécek, épületfák,
fazzindely, vízhatlan cementek, menyezet-
nád, elszigetelő és tetőkátránylemezek, karbolineum, kátrány, berakó
és kész takaréktűzhelyek, kályhák, épületvasalások, ösz-
szes festék, kence, lag és olajak.

VADÁSZATI CIKKEK: töltények,
hüvelyek, forgópisztolyok, vadászfegy-
verek stb.

OH JAJ!

Megfujt ez az átkozott
köhögés!

Köhögés, rekedtség
és elnyákosodás ellen gyors
és biztos hatásuk

EGGER mellpasztillá

az étvágyat nem rontják és
kitűnő ízűek.

Doboza I és 2 korona.

Próbadoboz 50 fil.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“ gyógyszerár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

ÉLJEN!

Egyer mellpasztillája
csakhamar meggyógyított

Kapható Zalaegerszegen: Hrabovszky Rezső, Kaszter Sándor, Kocsuba Emil,
Sümege: Kossa Gusztáv, Zalaszentgrót: Botfy Péter gyógyszerárakban.

Figyelmeztetés!

Nem kell venni csak megnézni azon óriási
raktárt, mely a

Kalap Királynál

van, kalap, sapka, ing, nyakkendő, gallér, kézelő
és más száz különféle uri divat cikkekben.

Bőrönd raktár. — Pécsi „Hamerli-féle“ keztyük
nagy raktára.

Zalaegerszegen, a pénzügyi palota mellett.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy irodahelyisé-
gemet a nagy tőzsde mellett levő Weisz Ede-féle házba helyeztem át és ott
tűzifára, különféle kőszénre, koksza és faszénre megrendeléseket
felveszek. Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.